

De Poolsche Republiek, het land en zijn bewoners. — De herdenking van Paul Kruger's geboortedag. — De ministersconferentie te Locarno. De opening van de Indologische Faculteit te Utrecht. — Kunstschaten in het Louvre te Parijs. — De opvoering van het maskerspel „Nataraja”.

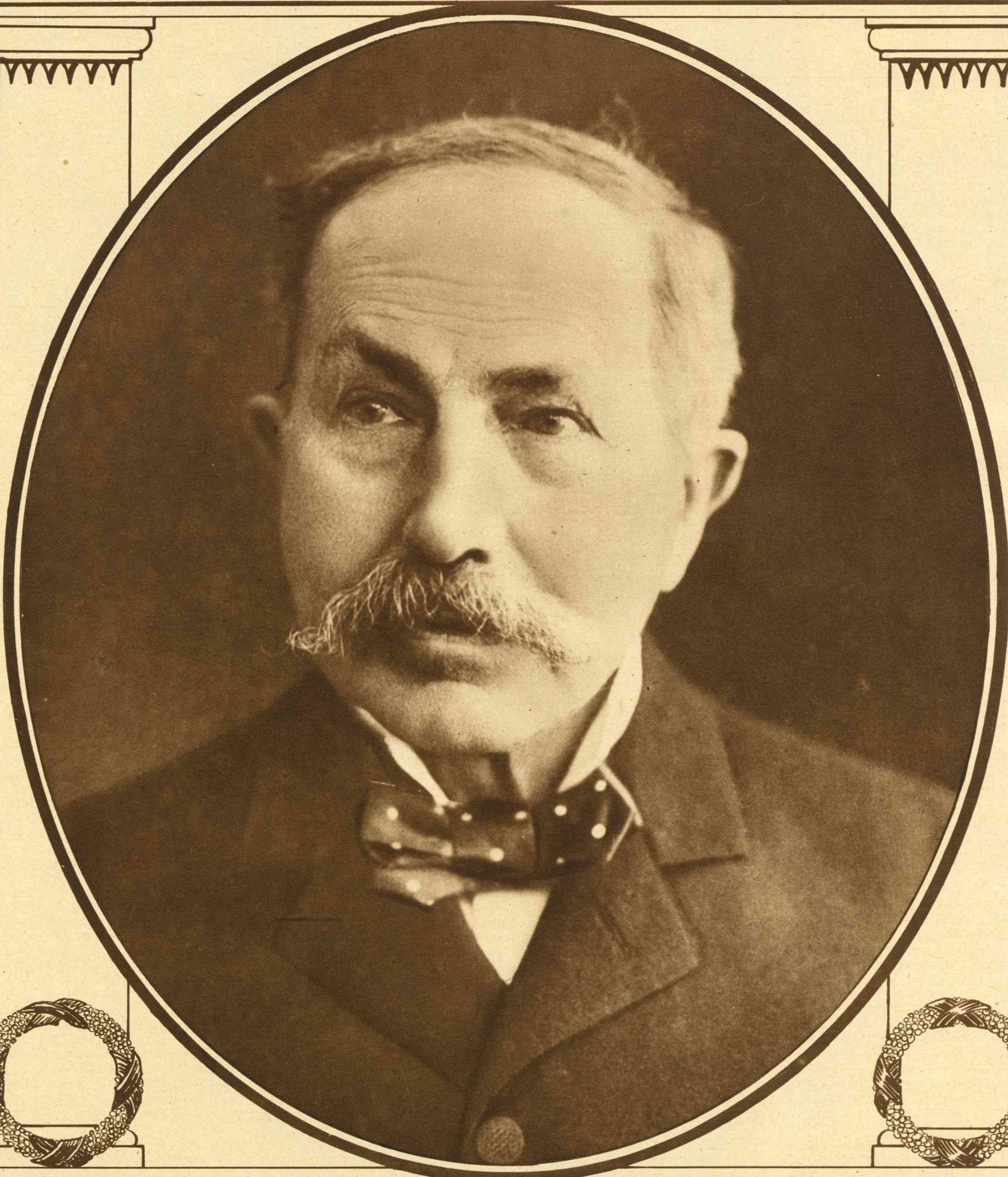
GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

PANORAMA

No. 16 (42) 13DE JAARGANG
14 Oct. 1925

A.W. SIJTHOFF'S
UITGEVERS MAATSCHAPPIJ
LEIDEN

Prijs per 17½ ct. Voor Week- 17½ ct.
Nummer Abonné's
Per kwartaal f 2.25. Franco per post f 2.50

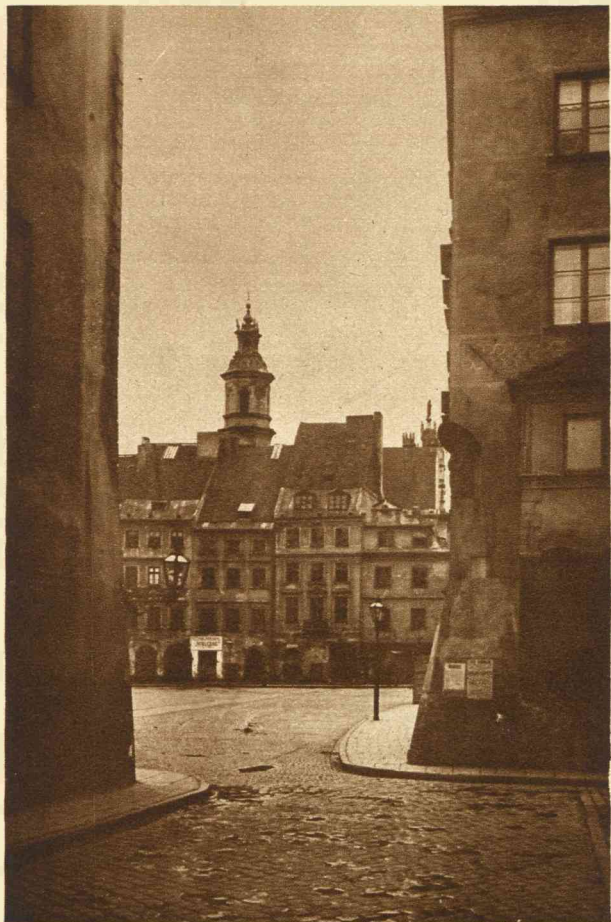

Jhr. Mr. A. P. C. v. KARNEBEEK †

In den ochtend van den 9den October is te 's-Gravenhage na een langdurige ziekte op 89-jarigen leeftijd overleden Staatsraad Jhr. Mr. A. P. C. v. Karnebeek, oud-minister van Buitenlandsche Zaken. Met den thans ontslapene is een staatsman en diplomaat heengegaan, van buitengewone begaafdheid, en wiens leven een lange aaneenschakeling is geweest van zeer belangrijke diensten aan ons land bewezen. Den 14en September 1836 te Amsterdam geboren, vertegenwoordigde bij ons land, na volbrachte juridische studies aan de Universiteit te Utrecht, tot 1879 als minister-resident te Stockholm. Daarna, tot 1884, was hij Com-

missaris des Konings in de provincie Zeeland, om dan als minister van Buitenlandsche Zaken op te treden in het Ministerie Heemskerk Sr. In het jaar 1891 koos Rotterdam Jhr. Van Karnebeek tot lid der Tweede Kamer, waarvan hij, met slechts een korte onderbreking in het jaar 1894, tot 1913 deel uitmaakte. Gedurende zijn 22-jarig Kamerlidmaatschap deed hij zich kennen als een parlementaire figuur van den eersten rang. Als President der Carnegie-stichting heeft de heer Van Karnebeek een zeer werkzaam aandeel genomen in de voorbereiding en stichting van het Vredespaleis. In 1908 werd hem de hooge eertitel verleend van Minister van Staat.

De Poolsche Republiek, het Land en zijn Bewoners

Het oude marktplein in Warschau met gevels uit de 17e en 18e eeuw.

II.

Warschau is de hoofdstad van Polen; is het sedert het begin der zeventiende eeuw geweest. Maar toch, men behoeft er slechts één dag te vertoeven om het op te merken — de echt Poolsche geest leeft niet, althans niet uitsluitend, in deze stad. Het kan niet anders of steden als Warschau, die op de grens liggen tusschen het Oosten en het Westen, gelijk b. v. met Praag en Boedapest in gelijke mate het geval is, verliezen iets van het zuiver Oostersch karakter, dat zij aanvankelijk hebben gehad. Warschau is — het valt moeilijk tegen te spreken — een meer Westersche dan Oostersche stad; was het nog onder de Russische overheersching, en is het sedert eerder meer dan minder geworden. Het is gebouwd aan de oevers van den Weichsel, eigenlijk uitsluitend aan den linkeroever, aangezien rechts zich slechts de voorstad Praga uitstrekt, die in 1792, toen Polen aan het geweld der Russen weerstand trachtte te bieden, het tooneel van een waar bloedbad werd, aangericht door de Russen onder leiding van Suwarov, den lateren tegenstander van Napoleon in Italië. Warschau zelf is in oude en nieuwe kwartieren verdeeld; in het oude gedeelte der stad, dat zich meer naar het Noorden uitstrekt, leeft het oorspronkelijk karakter van Warschau nog deels voort. Het is, gelijk met oude stadsgedeelten meer het geval pleegt te zijn, nu niet het meest riant gedeelte; het wekt zekeren indruk van vuilheid, waardoor wel de schilderachtigheid verhoogd wordt! Hier op de oude markt vindt men nog mooie gevels, die aan dagen van vroegere glorieën herinneren.

Maar wanneer men van het oude gedeelte van Warschau gewag maakt, bedoelt men niet slechts dit gedeelte, waarin ook de Joden, die meer dan een derde der bevolking vormen — een record in Europa —, voor een deel huizen, maar bedoelt men geheel dat historisch gedeelte van Warschau, dat als middelpunt het koninklijk kasteel heeft. Dat wordt thans niet meer bewoond; het is een soort van historische merkwaardigheid, waarvoor de kolom van Sigismund III prijkt, maar het heeft schitterende historische zalen, aan welker pracht het afbrekend werk, dat de Russen hebben trachten te voltrekken, niets heeft kunnen verminderen. Ook het stadhuis, meer naar het Westen gelegen, is mooi en aantrekkelijk; de raadszaal is niet zoo heel groot, maar behoort tot de goed geconserveerde in Polen, en bezit een schilderij van den grooten Kosciuszko, die schijnt te leven. Dan is er, maar wat meer buiten de stad gelegen, het Belvédère-paleis, waar vroeger de Russische Gouverneurs-Generaal huisden en waar thans het staatshoofd der nieuwe Republiek woont. Niet ver daar vandaan — de tuinen van beide grenzen aan elkaar — is het vorstelijk paleis van Lazienki, met prachtige tuinen, waarin ook een monument ter eere van den koning Sobieski is opgericht. Het echte leven der stad intusschen speelt zich af in de beide

hartaders, in de zgn. Krakowski Przedmiescie en in de Marskalkowska, aldus, gelijk vele andere dingen, geheeten naar den maarschalk, den fameuzen Bilinski, die leefde in het midden der achttiende eeuw en wiens naam nog voortleeft in de annalen van schitterende feesten van Warschau. De laatste is meer een winkelstraat; in de eerste rijen zich de oude paleizen der groote Poolsche geslachten aaneen, die nu nog vertolken over welke onmetelijke rijkdommen deze Bojaren beschikten. Daar is ook de Universiteit; daar is de woning van den minister-president, alles gehuisvest in oude, historische gebouwen!

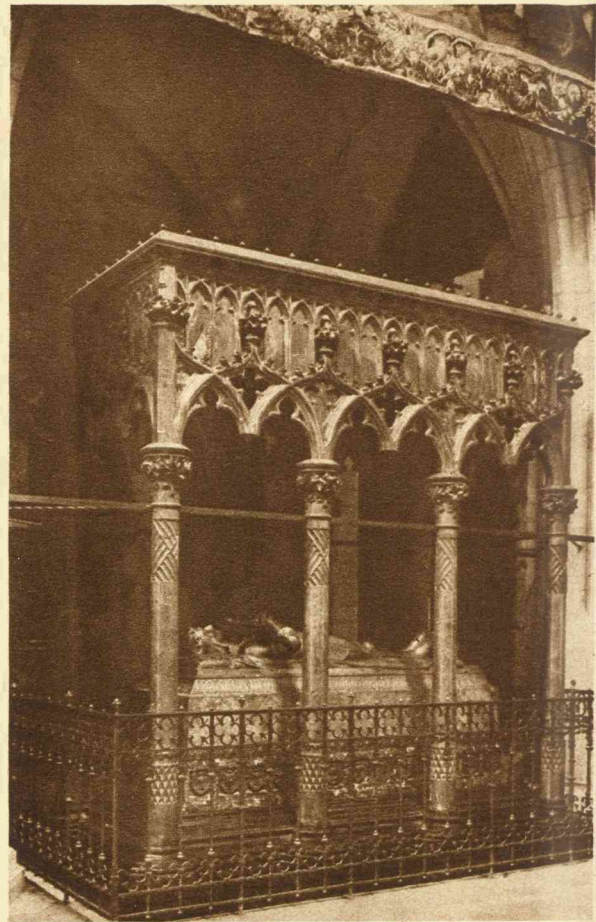
Warschau heeft geen eigenlijk gezegde omstreken. Nog in de naaste omgeving van de stad kan men bemerken, dat ze vroeger vesting is geweest; de Citadel is nog geheel intact, en daar worden de cellen getoond, waar in 1863 de aanvoorders van den opstand werden opgesloten alvorens enkele schreden verder ter dood te worden gebracht, en waar in 1917 het latere Poolsche staatshoofd maarschalk Pilsduski werd gevangen gezet alvorens naar Maagdenburg te worden vervoerd. Trouwens, men behoeft maar een weinig aan de boorden van den Weichsel te dwalen om te komen op de plaatsen, waar nauwelijks vijf jaren geleden een groote slag is gestreden, ditmaal tegen de bolsjewistische legers uit het Oosten, gelijk eeuwen geleden tegen de Zweden. Aan den anderen kant van de stad, geheel naar het Zuiden, daar waar ook de kerkhoven zijn, is de oude weide van Wola. Die weide zou, kon zij spreken, heel wat kunnen vertellen, want zij heeft de achtereenvolgende koningskeuzen aanschouwd; daar zijn de Rijksdagen bijeengekomen, die zoozeer tot onheil van Polen hebben gestrekt! Het kleine dorpje van dien naam is nu voorstad, en er is weinig over, dat nog aan dezen voor Polen deels glorierijken, doch ook deels noodlottigen tijd herinnert!

Maar Warschau is niet de koningsstad van Polen. Dat is

De toegang tot den Wawel te Krakau.

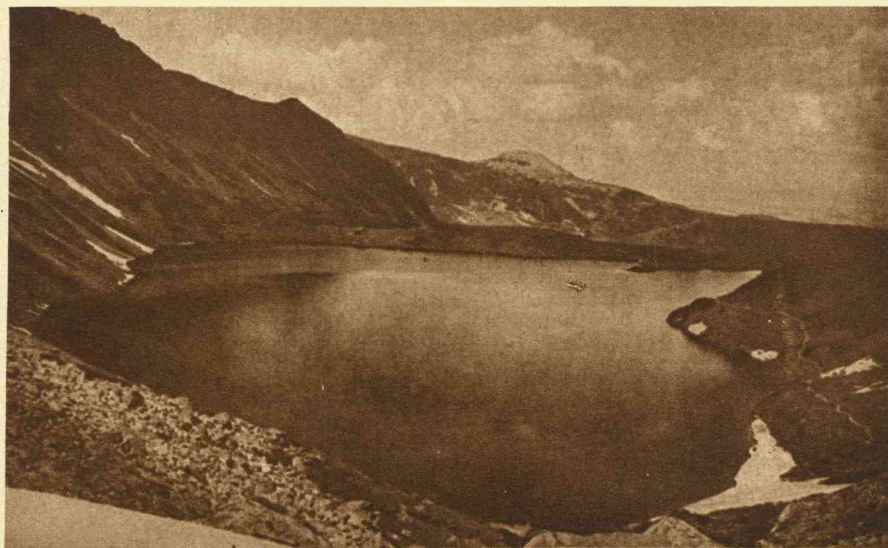
eigenlijk Krakau, hetwelk — in de geschiedenis althans — alweer wordt voorafgegaan door Gnesen, sedert het opnieuw ontstaan der Poolsche republiek weer met den ouden Poolschen naam Gneznio genoemd, waar de eerste Poolsche koningen begraven liggen. Krakau biedt een geheel ander aspect dan Warschau bieden kan. Dit is een echte oude stad, met den ouden Wawelburcht vol historische herinneringen; met de kerk, waarin achtereenvolgens de Poolsche koningen zijn gekroond. Krakau is in vele opzichten een heerlijke oude stad; de achtereenvolgende regimes, die er na Polen's val hebben geheerscht, hebben daaraan gelukkig weinig kunnen, of... willen veranderen. Krakau kwam oorspronkelijk, na de betreffende deelingen, onder Oostenrijk; het Weener Congres maakte er een afzonderlijk republiekje van, dat echter maar een dertig jaren bleef bestaan. Daarna is Krakau opnieuw onder Oostenrijksch bewind gekomen, en de Oostenrijkers hebben den Wawel, den koninklijken burcht, al niet meer gespaard dan de Russen het in Warschau het koninklijk kasteel deden. Krakau is ook de zetel van de oudste Universiteit van het Noorden van Europa, en een middenpunt, gelijk overigens ook Warschau is, van intel-

Het graf van den grooten koning Wladislaw in de kroningskerk te Krakau.

lectueel leven. Dicht daarbij zijn de beroemde zoutmijnen van Wilicza, ook van Bochnia; zonder deze gezien te hebben kan men nauwelijks beweren in Polen te zijn geweest. Van Krakau uit gaan bovendien de tochten naar het meest wilde gedeelte van de Karpathen, die op Poolsch grondgebied liggen; voor het overige loopt de Zuidgrens van Polen zoodanig, dat de lagere Noordelijke gedeelten van het Karpathen-gebergte tot Polen en de wilde Zuidelijke toppen tot Tsjecho-Slowakije of Roemenië behooren. Op den weg van Warschau naar Krakau gaat men langs Czeszochowa, ook wel het Poolsche Lourdes genoemd, waar men het prachtige klooster van Yasna Gora, zuiver vertaald: de lichtende berg, aantreft. Dit is een pelgrimsoord van den eersten rang; daarheen gaan velen om in den vroegen ochtend, te 6 uur, onder muziek het allermooiste, het beeld van de Heilige Maagd, schitterend rijkbeladen met edelgesteenten, te zien voorbrengen. Zelfs onder diegenen, die hier komen uit nieuwsgierigheid en niet uit geloof, is de indruk zoo groot, dat zij, wellicht zonder het te willen en te weten, neerknielen gelijk de overigen. Niets is er, dat in deze rustige, maar tegelijk indrukwekkende omgeving de stilte en de aandacht verstoort, niets is er wat afleidt van dezen voorpost van het Katholiek geloof, reeds in de moeilijke jaren van het veldwinnend begin!

Polen is een land van een omvang van 386.000 K.M.², een oppervlakte dus, die omtrent tien maal Nederland omvat, maar met een aantal inwoners van slechts ruim 27 miljoen, dus met een heel wat minder dichte bevolking dan Nederland kent. De afstanden, die men dan ook in Polen per, in het algemeen goed geregeld, spoorwegwezen volbrengt, zijn niet gering. Degenen, die Polen bezoeken, zullen in het algemeen niet nalaten om, zij het ook geheel in het Noord-Oosten, naar Wilna te trekken; Wilna, dat een punt van strijd tusschen Polen en Lithauen was, maar dat bovendien karakteristiek is, een gedeeltelijk Russisch karakter vertoont en de nabijheid van Rusland ietwat demonstreert. Wij zijn daar in een gedeelte van het Poolsche land, waar groote bosschen nog merkbaar zijn, zij het ook, dat de oorlog er geweldig veel schade heeft gedaan. Dat is in niet mindere mate het geval in het palatinaat van Nowogrodek, en wel het allersterkst in Bialystok. Grodno, aan de Njemen gelegen, vroeger de tweede hoofdstad van Lithauen, lag temidden van geweldige maagdelijke bosschen; het nabijgelegen Bialowicza vormde voor den oorlog het „nationale park” van Polen, hetwelk echter door Duitsche en Russische troepen is verwoest, terwijl de bolsjewiken er blijkbaar prijs op hebben gesteld datgene wat nog overbleef, geheel te vernielen. Hier is men in de nabijheid van Brest-Litovsk, vroeger een vrij bloeiende stad, waarheen Poolsche fabrikanten zich begaven, toen de Russen Lodz door tarieven trachtten te treffen. Brest-Litovsk herinnert ons aan het sluiten van den vrede tusschen Rusland en Duitschland in 1918, aan de vuist op de tafel van generaal Hoffmann. Brest-Litovsk is ge-

Het meer in het Tatragebergte nabij Zakopane, de badplaats van Polen.

lijk het toen was; het is geen stad meer, maar eigenlijk een ruïne.

Polen is voor een niet gering gedeelte een landbouwland, maar eveneens 'n industriëel land. In het Westen — en dat kan niet verwonderen — worden vooral de industrie-rijke gebieden gevonden. Lodz op den weg van Warschau naar Breslau, is het Poolsche Manchester; Kalisch, in dezelfde omgeving gelegen, komt het in belangrijkheid nog geenszins nabij, maar is vooral een gewichtig handelscentrum. In Lodz met een bevolking van 450,000 zielen, rijen zich de fabrieken aan; vooral de textielindustrie is er ontwikkeld. Anders weer in Kielce, waar de metaalindustrie en het marmér hoogtij vieren. Weer anders in Posen en in Silezië, zijnde dit laatste het gedeelte van het voormalig Pruisische gebied van dien naam, dat bij de bekende volksstemmingen aan Polen is toegekend geworden. Hier is aan een bepaald gedeelte van Polen zoodanige autonomie gegeven, dat, nevens de afgevaardigden voor den Poolschen Rijksdag, er gekozen worden afgevaardigden voor den eigen Silezischen Landdag. Katowitz, Königshütte, Teschen en tal van andere plaatsen, wier vroeger zoo welbekend klinkende Duitsche namen verpoolscht zijn en nog wat vreemd aandoen, zijn hier de centra van verkeer en van mijnbouw. Een gebied van groote beteekenis voor de Poolsche nijverheid en de verdere Poolsche ontwikkeling.

Het oude Galicië, dat voor den oorlog een vrij onafhankelijk deel van den federatieven Oostenrijksch-Hongaarschen Staat vormde, is in een aantal palatinaten verdeeld, waarvan dat van Lwov, naar de hoofdstad Lwov of Lemberg genoemd, wel het voornaamste is. Lwov zelf, in het Poolsch aldus geheeten, met een 219.000 inwoners, heeft 'n groot verleden, gelijk trouwens ook Lublin, mede in het Galicische gedeelte gelegen. Beide beschikken over mooie historische monumenten; Lemberg over 'n Universiteit, die reeds in de zeventiende eeuw werd gesticht. De bekende Oostersche jaarmarkten van Lemberg geven een duidelijk bewijs, dat hier Oosten en Westen samenkomen; dat bovendien hier de handel van Kieff aan den eenen kant en Boekarest aan den anderen kant zich vereenigt. Het gebied van Lemberg evenals

De groote winkelstraat in Lodz, het industriele centrum van Polen.

het meer Zuidelijk gelegen van Tarnopol, is dat gedeelte van Polen, zich bevindend in het Karpathen-slagveld van den grooten oorlog. Vreeselijk is hier gevochten; evenals in de Dolomieten en in het Vlaamsche land zijn nog de sporen van den krijg overal en duidelijk merkbaar. Hier is ook het betrekkelijk kleine Przemyśl, een stadje van een 50,000 inwoners, lieflijk gelegen aan de San, waarom tusschen de Russen en de Oostenrijkers zoo fel is gestreden. De oorlog heeft hier heel wat vertrappt en vernield . . . en waarvoor?

Als de Polen hun land indeelen in palatinaten, tellen zij er 15, maar één rekenen ze er met een appendix. Dat is het Poolsche Pomorze, waaronder men verstaat het gedeelte, dat Polen van het oude West-Pruisen heeft gekregen. Hier ligt Thorn of Torun, geboorteplaats van den grooten Copernicus; hierdoor gaat de Poolsche corridor. Maar dit is

Het klooster Yasnagora, in den ouden toestand met omwalling, bij een belegering door de Zweden.

ook de rechtstreeksche verbinding van Polen met Danzig, de eenige havenplaats die het heeft, na de onafhankelijkheidsverklaring van Lithauen, waarmede Polen eeuwen achtereen was verbonden. Voordat wij Polen bezochten, waren wij in Danzig, de stad, die onder leiding staat van den eigen

Een kijkje van den Dom uit in de hoofdstraat van Wilna.

Senaat, met als toeziende voogd den commissaris-generaal van den Volkenbond, en met min of meer als andere voogd den commissaris-generaal van Polen. Want Polen en Danzig zijn nauw verbonden; Danzig is opgenomen in het Poolsche toltarief; Polen vertegenwoordigt Danzig naar buiten en in zijn betrekkingen met andere landen. Polen maakt gebruik van de Danziger haven. Maar de stad heeft een Duitsch karakter; heeft dat altijd gehad sedert

zij tot het Hanzeverbond behoorde. Toch was Danzig tot 1792 een Poolsche havenstad die, na bij Pruisen te zijn ingelijfd, min of meer tot provinciestad terugviel en nu weer haar welvaart ziet stijgen. Het is begrijpelijk, dat de oplossing, die men te Versailles ten aanzien van Danzig heeft gevonden, eigenlijk geen van beide partijen heeft bevredigd. De Polen meenen, dat Danzig aan hen behoort; de Danzigers erkennen de welvaart, die Polen's nabijheid brengt, maar voelen zich toch min of meer moedwillig van Duitschland gescheiden. Vandaar, dat het in de tot nu toe vijfjarige samenwerking nog niet zoo „botert” als men zou willen, en als de Volkenbond poogt te bereiken.

Met dat al is Danzig een mooie stad, een ruim gebouwde stad, met zeer nabij het bekoorlijke Oliva en het niet minder bekoorlijke Zoppot. De vreemdeling, die er komt, bemerkt, behalve in enkele administratieve maatregelen, weinig van de wrijving, die er bestaat, maar hij bemerkt wel, als hij verder naar Polen trekt, hoe raar in Parijs en Ver-

sailles de grenzen hier zijn getrokken. Had men de spoorwegen maar naar de grenzen verlegd, maar dat was te kostbaar en zoo verwisselt men op 'n korten spoorrit twee, drie keeren van grondgebied, met al de onaangename gevolgen van dien. Als men zich in het rustige bezit van een Grenzempfehlung van het Deutsche en Poolsche gezantschap bevindt, gaat dat wel, maar o wee den gewonen reiziger. Dat kan Polen noch Duitschland noch Danzig helpen, maar de toestand bestaat er niettemin om!

AAGE, DE VOGELVANGER

Er was niet veel nodig om den ouden Dont aan het vertellen te krijgen. Van zijn prille jeugd af had hij gevaren; zijn zwerftochten hadden hem meermalen de wereld rond gebracht; en menigmaal had hij den dood van heel dichtbij in de oogen gezien.

Nu was hij „rustend”. Zijn laatste levensjaren sleet hij

Het voormalige keizerlijke kasteel te Poznan, door Keizer Wilhelm II gebouwd en slechts zelden bewoond.

in het kleine visschersdorpje bij zijn dochter, wier man ook op zee voer . . .

's Avonds, wanneer Dont en ik samen een spelletje domino speelden, bracht ik, als de lust tot het spel bij ons allebei ging afnemen, het gesprek op zijn reizen. Dan werd de man, die over het algemeen nogal zwijgzaam was, eerst nog stiller dan gewoonlijk. Het leek wel, of-ie dan in zijn herinnering nog weer eens zijn avontuurlijk leven leefde . . . Hij gaf dan slechts korte, afwezige antwoorden. Maar dan opeens scheen een of andere gebeurtenis helder voor zijn geest te komen; dan scheen hij alles weer te zien, zooals hij het gezien had . . . jaren geleden . . . En dan begon hij hetgeen hij op nieuw beleefde, in woorden uit te zeggen. Eerst hordend en met korte, afgepaste zinnen, om langzamerhand over te gaan in een geregelde beschrijving. En steeds weer kwam hem een

Het kasteel nabij Wilna aan de rivier, waaraan deze stad met internationale vermaardheid zoo aantrekkelijk is gelegen.

De haven van Danzig en de pakhuizen langs de Mottlau.

ander avontuur, een andere ervaring uit zijn bonte, lange leven vol interessante gebeurtenissen voor den geest, die hij dan vertellen ging op de hem eigen, boeiende manier.

Ook dien avond had ik mijn reeds vaak beproefd gebleken tactiek toegepast. En Dont was weer gaan vertellen...

„Ja, het was vlak na den oorlog... We gingen visschen in de omgeving van de Far-ër. Ik was toen schipper op de „Marie”. Op de heenreis kregen we averij, en moesten we Thorshavn binnenloopen. Een onmogelijk nest. Tweeduizend zielen geloof ik. „Huizen” met turf en klei op de daken. Maar vrome lui. Nou, als je d'r leven kent, hun rotsen en klippen, waar het soms helsch spoken kan, dan begrijp je dat wel een beetje.

Toen we in Thorshavn binnenliepen, had ik een zieke. Hij zou niet zoo gauw beter zijn. Ik moest dus een ander voor hem hebben en ik nam een kerel aan, die in de haven liep te slenteren. Het was een vent als een boom. Maar toen ik hem goed en wel had aangenomen, kreeg ik opeens een idee, of er iets niet met hem in orde was. De inwoners van Thorshavn verlaten niet gauw hun eiland. En dan: hij had zoo iets bijzonder opvallends in zijn oogen. Die wordt om de een of andere niet-richtige oorzaak niet meer in zijn omgeving geduld, dacht ik. Daarom neemt hij de beenen. Ik liet hem echter toch inschrijven en informeerde eens bij den eigenaar van het logement waar hij had geslapen, wat voor een type het eigenlijk was.

Toen hoorde ik, dat ze hem den „klippenalk” noemden. Hij stond bekend als een uitstekend vogelvanger, die gedurende den oorlog veel geld verdiend had. Maar nu wilde hij weg. Er was een meisje in het spel, dat om een ander krankzinnig was geworden. En hij wou weg, om het niet ook te worden. Dat vertelden de menschen tenminste.

Wat die vrees voor krankzinnigheid van Aage Madson betrof, nou, ik dacht toen we goed en wel op zee waren, dat-ie wel reden had om bang te zijn er voor. Wanneer we de netten hadden uitgezet en de andere mannen tot het inhalen zich dentijd doodden met grappen en verhalen, stond hij aan de reeling en staarde maar in de verte. Maar hij staarde niet zoo maar in onbepaalde verten, neen, steeds keek hij naar de richting van Thorshavn. „Aha,” dacht ik, „die vent heeft heimwee,” zooals die noorsche menschen uit de leelijkste en meest woeste streken het altijd het ergste krijgen.

Toen we thuis waren en gelost hadden, dacht ik niet anders of hij zou afmonsteren. Maar neen! „Als ik hem wilde houden, zou-ie graag blijven,” zei hij. Ja, waarom zou ik hem niet willen houden? Hij was gewillig en vlijtig en hij had kracht voor vier. Met de andere matrozen bemoeide hij zich niet. Als ze hem voor den gek wilden houden, behoefde hij maar even, zóó, met zijn vuist te doen. Dan lagen er drie tegelijk op hun rug. Ze lieten hem dus wel gauw met rust.

Maar mij liet het geval niet met rust. Ik moest en zou er uit hebben, wat er achter dien noorsche zeevogel met zijn zonderling kijkende oogen eigenlijk zat.

Toen we weer een keer in de richting van Far-ër zeilden en Aage Madson weer zoo met dien eigenaardigen, speurenden en toch afwezigen blik in de richting van zijn stadje staarde, riep ik plotseling in het Deensch tegen hem: „Madson, waar droom je toch over op klaarlichten dag?”

Hij schrok op. „Fra hjem!”

Den toon, waarop die kerel die woorden „Van thuis!” zei, vergeet ik mijn leven niet.

„Als je heimwee hebt, Aage,” polste ik hem voorzichtig, „dan monster je na deze reis zeker wel af?”

Hij keek mij met zijn schuwen blik aan, net als toen, dien keer in Thorshavn, en zei ontwijkend: „Werk ik niet hard genoeg naar den zin van den schipper?”

„Voor twee! Wat mij betreft kan je dan ook net zoo lang met mij blijven visschen, tot je met je hamervuisten iemand doodslaait aan boord!”

Ik had dat zoo uit mijn mond laten vallen. Het speet mezelf, toen ik zag, hoe hij zoo wit als een doek werd en bijna ineenkromp alsof-ie pijn had.

„Doodslaait! Bedoelt de schipper hiermee soms, dat-ie denkt dat ik in staat ben om iemand dood te slaan? Of dat ik iemand heb gedood?”

„Als ik dat dacht, had ik je allang afgemonsterd, Aage!”

Hij zweeg een poosje. Toen zei hij tusschen zijn opeengeklemde tanden door: „Maar de anderen zeggen het!”

„Wie? Je maats?”

„Neen, die daar thuis! Die op boerderij „Groot-Dimon”.” Hij wees met zijn vinger naar een als in kokende melk drijvend, reusachtig rotsblok, dat steil uit zee oprees. „Of ze denken het in ieder geval.”

„Wat was dat dan voor een geschiedenis?” vroeg ik hem nu op den man af. „Zeker om een meisje, niet?”

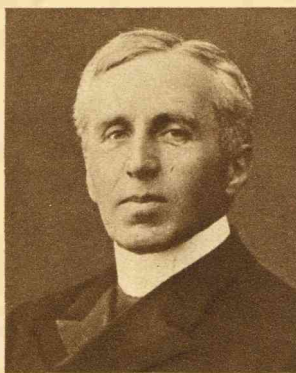
„Om een meisje!” Aage knikte bevestigend.

„Ja, daardoor is het gekomen. Ik weet wel, dat de manke Nielsen in Thorshavn het den schipper heeft verteld. En ook, dat ze me den „klippenalk” noemen.” Bij deze woorden richtte Aage Madson zich in zijn volle lengte op en hij zag er nu werkelijk uit alsof hij zijn heele eiland met zijn

J. J. Raadsveld.

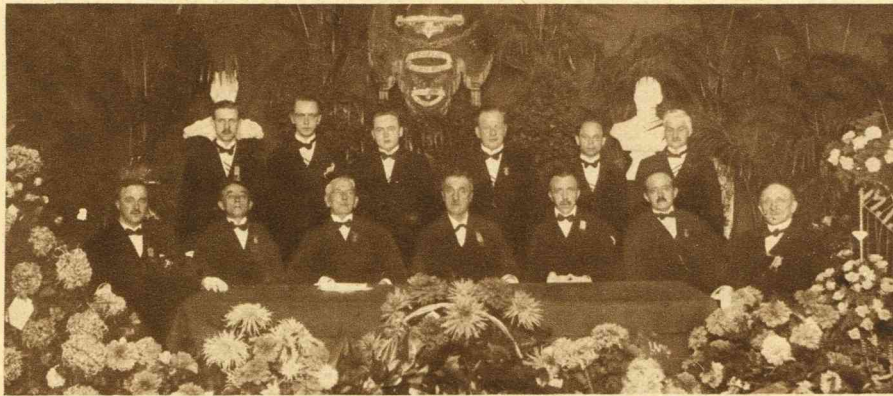
Den eersten November a.s. hoopt de heer J. J. Raadsveld, koster van de Groote Kerk te Bergen op Zoom, den dag te herdenken waarop hij vóór 50 jaar deze functie aanvaardde.

Ds. W. v. d. Beke Callenfels.

Hervormd predikant te Warnsveld bij Zutphen, herdacht den 11den October l.l. den dag, waarop hij veertig jaar geleden het predikambt aanvaardde.

geweldige vuisten in gruzelementen wilde slaan. „Maar nou moet de schipper ook maar dat andere hooren, waar Nielsen niets van afweet. Niemand, behalve ik, en hij —

Het bestuur van de Nederlandsche Oranje-Vereeniging

te Rotterdam, van welke vereeniging men de vorige week op feestelijke wijze het 60-jarig bestaan heeft gevierd.

Aage wees weer naar de branding — die daar ligt.

Met Ragna zat het feitelijk zoo. Zij werkte bij boer Jensen, op „Groot-Dinon”. Met den kijker kan de schipper

als een kreeft. Of springen en slingeren als de apen, neen, zooals onze schapen.

En de vogels? Wij moeten ze vangen om te kunnen blijven leven. De vogels of de visschen. Wij, arme duivels. Gras- en bouwland zooals boer Jensen, hoevelen van ons hebben dat? Wij moeten ons laten zakken van de rots, drie-, vier-, vijfhonderd meter, boven de woedende zee. Nu eens op handen en voeten, dan weer eens hangend, zwevend aan het touw. Boven en om ons heen raast de storm, en slingert en smakt ons heen en weer. Beneden brult en kookt de zee, en slaat tegen ons aan met zijn schuimende golven. Of het touw breekt. Vallen, de diepte in, moeten we toch allemaal. Nu eens een, of twee, aan elkander gebonden, ook wel eens drie of vier.

Met mij is het ook zoo gegaan. Driemaal ben ik in de diepte gevallen. Een maal brak het touw. Den tweeden keer gooide de storm mij er af. Den derden keer was het de brandewijn. Sinds dien tijd drink ik geen druppel meer. Daarmee heb ik me vrijgekocht van den dood. En van den drankduivel. Maar niet van dien anderen duivel. Hij sloeg zich een paar keer met zijn vuist op zijn borst, op de plaats waar zijn hart zat. „Maar niet van dien duivel die hier zit.”

„Ziezo,” zei ik, toen ze me voor den derden keer weer aan elkaar gemaakt hadden — „driemaal naar beneden gevallen en zeventien beenbreuken. Nou heb ik met den duivel een contract gemaakt. Van nu af aan kan me niets meer gebeuren.

En er gebeurde me ook niets. Want ik had mijn zinnen ergens op gezet. Op de vogels? Neen! Wel beklom ik, evenals onze schapen, de klippen tot ik in de grijze wolken stond. Of daalde ik tot in de diepste spelonken, waar ik vaak moest leven van de schelvischen en andere dieren, die de zee er in achterlaat. Want de vogelvangst duurt soms weken.

Toen zijn ze begonnen me den „klippenalk” te noemen. En ze wisten, dat wie met den „klippenalk” samen aan één touw hing, niets gebeuren kon. En allemaal wilden ze nu met mij mee naar de vogelklippen.

Maar nu moet de kapitein eerst weten, waarom ik eigenlijk die zeventien beenbreuken heb gehad. Had ik het dan niet goed gehad in mijn leven? Was ik dan geen knecht geweest bij boer Jensen, en had ik het nu niet ook nog kunnen zijn? Ja, tot aan mijn dood toe? Maar geen mensch kan leven en sterven zooals-ie het wel zou willen. Dat hebben de vrouwen op hun geweten.

Bij boer Jensen diende ook zij — Ragna. Dat was nu een meisje, zooals ik er wel een als vrouw had willen hebben. En zij mij als man. Dat wist ik.

Ik sprak haar er eens over aan. „Ja, maar een hut en een koe, en minstens twee dozijn schapen, die moesten er eerst zijn,” zei ze. Ik sprak met den boer. Vroeg hem of hij me niet een stukje grond kon geven. Dan zouden we daarvoor op zijn boerderij werken. Neen, hij wilde geen daglooners hebben, noch getrouwde, noch ongetrouwde. We kregen er ruzie over. Want ik zei hem, dat we van ons loon geen hut konden bouwen en geen koe koopen. Toen wees hij met zijn vinger naar de zwermen vogels. Dat beteekende zooveel als: wanneer het je bij mij niet meer bevalt, moet je maar vogelvanger worden. Toen heb ik mijn vuist opgeheven en heb ik op mijn manier de zaak met hem afgemaakt. Daarna heb ik mij vreeselijk bedronken, en ruzie gemaakt met Ragna. Want ik wilde dat ze, net als ik, haar bundeltje zou inpakken en met mij meegaan, over zee, naar Denemarken of waar dan ook, het kwam er niet op aan waarheen. Maar ze bezwoer me, dat ze nooit zou willen weggaan uit Thorshavn.

Toen ben ik alleen gegaan. Maar niet naar Denemarken. Maar naar de vogelklippen. En zoo ben ik geworden, wat ik geworden ben. Want Ragna moest en zou ik hebben, dat

stond bij me vast. — Maar ik zei het haar niet. En ik schreef het haar ook niet. Dat was dom van me. Zij zei of schreef me ook niets. Dat was van haar ook dom. En zóó moest alles wel gebeuren, zooals het gebeurd is.

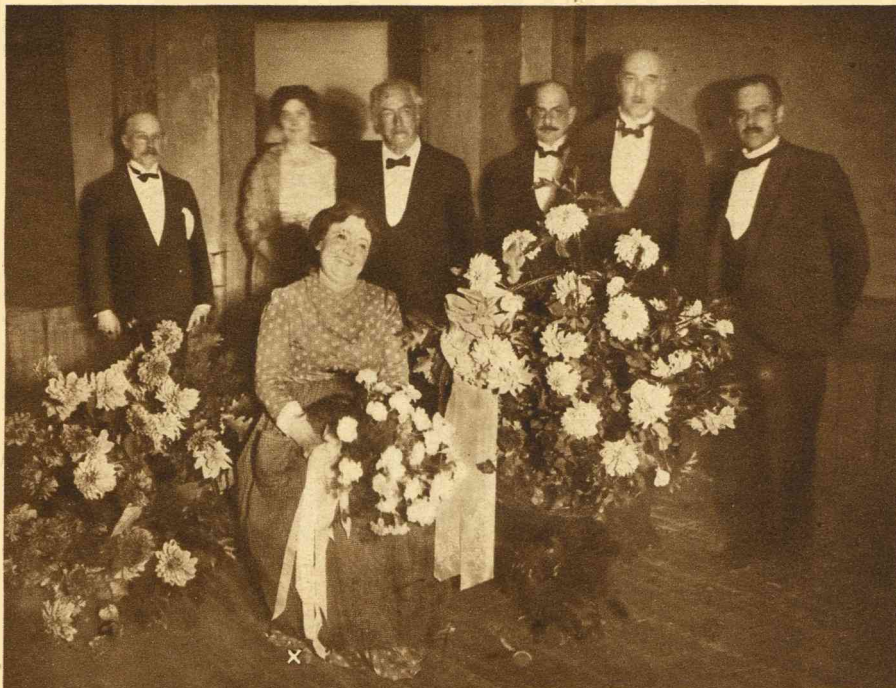
Op een Zondag komt er iemand met een boot overgerooid naar de groote vogelklip, waar ik juist in mijn hut aan het strand bezig was mijn netten in orde te maken voor de voorjaarscampagne. Wie het was, vroeg ik hem. Thorgeir, de nieuwe knecht van boer Jensen, mijn opvolger. Wat hij wilde, vroeg ik hem toen. Haha, hij wilde trouwen met Ragna. Net zoo als ik. Nou, dat ik dat ook wilde, nog steeds, dat hing ik hem natuurlijk niet aan zijn neus. Maar toen ik hem een beetje uithoorde, begreep ik al heel gauw, dat Ragna hem van onze oude afspraak niets had verteld. En boer Jensen ook niet. Precies zoo als wij indertijd, hadden zij ook niet genoeg geld om een hut te bouwen en vee te koopen. En ook hij wilde dat geld door het vangen van vogels verdienen. En hij wilde nu met mij samen in de klippen op de vangst gaan.

„In de klippen! Waar ik heenging? Dat is een gevaarlijk karweitje! Wat zegt Ragna ervan?”

„Niets. Want ze weet het niet.” — „Zeg het haar dan liever maar niet ook. Je moet vrouwen nooit ongerust maken.”

Hij vond, dat ik daarin gelijk had. En toen spraken we samen af, wanneer we op de vangst zouden gaan: zoodra de jonge eidereenden zouden uitvliegen.

Maar wie denkt de schipper dat er den volgenden Zondag

Het 40-jarig tooneeljubileum van Mevr. Gusta de Vos-Poolman.

De huldiging na afloop der afscheidsvoorstelling in den Stadsschouwburg te Amsterdam. De jubilarisse (X) temidden der leden van de huldigingscommissie. V.l.n.r. de heeren: Nord Thomson, Mevr. Top v. Rhijn-Naeff, Weth. Wibaut, Mr. Stibbe, Klein, Joachimsthal.

het huis zien, boven op die vooruitspringende rots. Hij hangt geheel boven de branding. Een weg naar beneden is er niet. Alles, zelfs de dieren, moeten met een touw naar boven geheschen worden. Menschen nemen hun weg door de klippen. Maar ze kunnen niet loopen. Ze moeten kruipen

DANKBAAR MAAR..... NIET VOLDAAN.

Voorloopig hebben wij van de opbrengst der Prentbriefkaarten (Luchtfoto's van de verwoesting te Borculo) f 500.— kunnen overmaken aan de Luchtvaartafdeeling te Soesterberg, die dit bedrag aan het Nationaal Steuncomité heeft afgedragen.

† Het aantal abonnés op Panorama in aanmerking genomen, is het bedrag, dat wij voorloopig hebben kunnen afdragen, niet groot.

Wij hadden verwacht dat alle abonnés op Panorama ook op deze wijze iets voor de slachtoffers van Borculo zouden hebben bijgedragen door deze mooie en interessante prentbriefkaarten te koopen.

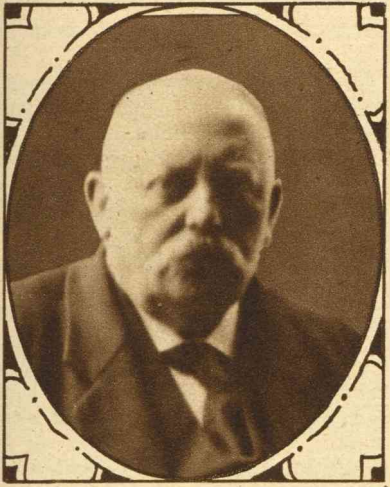
Naast hetgeen U reeds voor de slachtoffers hebt afgezond, kunt U ook hier nog nuttig werk verrichten. Hoe eer de oplaag is uitverkocht, des te eerder kunnen wij de slot-afrekening opmaken en de geheele netto-opbrengst afdragen.

Er is veel noodig om allen te helpen.

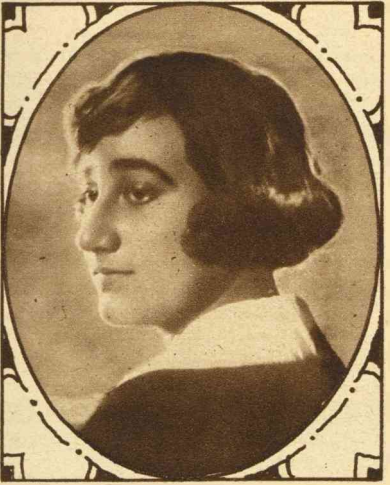
Zendt ons dus dadelijk f 0.32 voor 2 kaarten Borculo en ontvangt deze omgaand franco thuis.

A. W. Sijthoff's UITGEVERSMIJ TE LEIDEN.

Van Heinde en Verre

Commissaris Ploos van Amstel
herdenkt Vrijdag a.s. den dag waarop hij voor 30 jaar bij het Amsterdamsche Politiekorps in dienst trad.

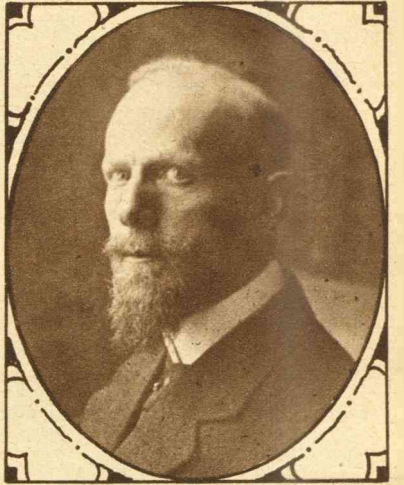
Erica Morini,
de jeugdige Oostenrijksche violiste, zal onder de auspiciën van de Hollandsche Concertdirectie Dr. G. de Koos in Maart a.s. een tournee door ons land maken. Morini wordt in Amerika als de grootste violiste beschouwd en daar op één lijn gesteld met Kreisler.

De opening van de Indologische Faculteit van de Rijks-Universiteit te Utrecht
op Woensdag 7 dezer. — Op den kathedraal Prof. dr. F. C. Gerretson.

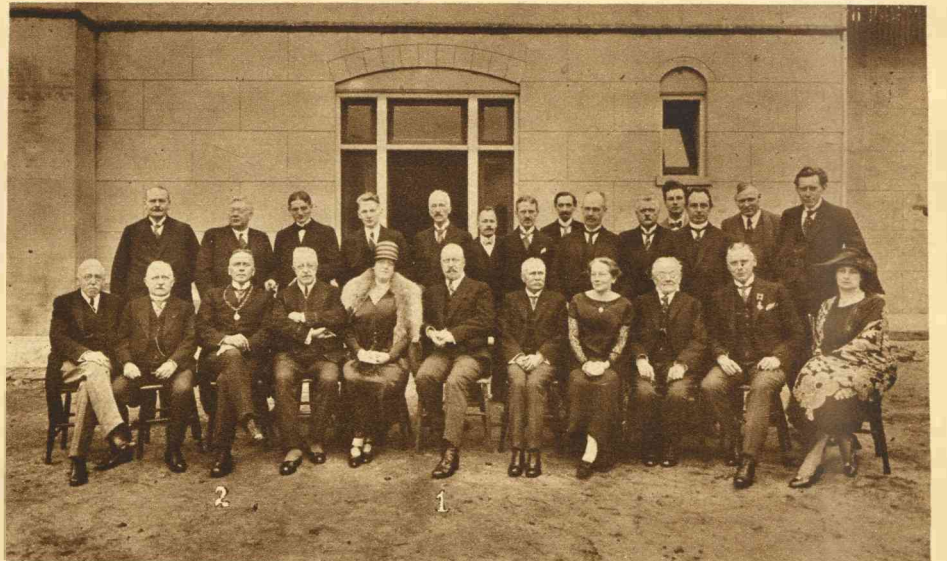
Lajos Kentner,
een jeugdige Hongaarsche pianist, die zich op 28 October a.s. in den Haag zal doen hooren.

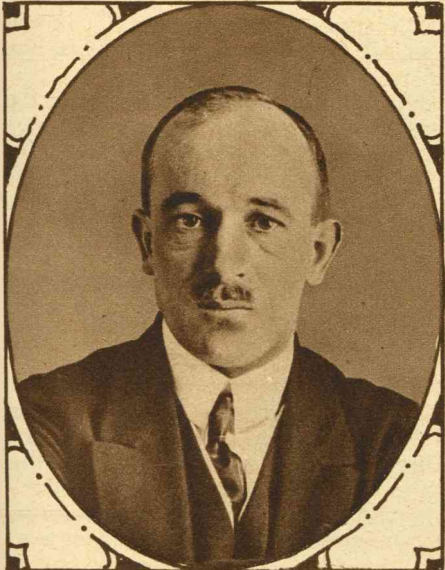
Dr. E. H. v. Lier,
een zeer gezien Amsterdamsch chirurg, die de vorige week na een langdurig lijden op 51-jarigen leeftijd is overleden.

De opening van de Indologische Faculteit van de Rijks-Universiteit te Utrecht
Zittend: v.l.n.r.: Prof. Mr. I. A. Nederburgh; Prof. Dr. F. C. Gerretson. Staand, zelfde volgorde: Lector Alkema; Mr. B. Heijman; Mr. F. J. H. Corvan; T. J. Bezemer; C. Spat; Mr. J. L. Kielstra; dr. L. P. de Cosquino de Bussy; Mr. G. J. Nolst Trenité.

Het 50-jarig bestaan der Prins-Hendrik-stichting te Egmond aan Zee
Een groep officieele personen, die bij de plechtige herdenking tegenwoordig waren. (1) Z.K.H. Prins Hendrik; (2) de heer C. J. Eyma, burgemeester van Egmond aan Zee.

Dr. Benes,
de minister van Buitenlandsche Zaken van Tsjecho-Slowakije, die te Locarno, waar de Ministers-conferentie wordt gehouden, is aangekomen.

Een geschenk aan het Rijksmuseum te Amsterdam
Door den heer R. Heilbronner te Genève is aan het Rijksmuseum te Amsterdam ten geschenke gegeven vier door Pieter Brugge omstreeks 1700 vervaardigde beeldhouwwerken, voorstellend een viertal daden van Hercules, bekend heidenfiguren uit de Grieksche mythologie. De beelden zijn in den tuin van het Museum geplaatst.

Alexander Skrzynski,
de Poolse minister van Buitenlandsche Zaken, die eveneens te Locarno is aangekomen.

inplaats van Thorgeir naar de vogelklippen kwam? — Ragna. En ze valt me direct om m'n hals. En ze begint te huilen en te lamenteren. Of ik Thorgeir niet uit zijn hoofd kon praten om op de vogelvangst te gaan? Hij zou vast en zeker vallen. Ze had het gedroomd. En ze hield zooveel van hem!

Toen heb ik haar gevraagd, of ze mij dan heelemaal vergeten was? En wat denkt de schipper dat ze doet? Ze valt me weer om mijn hals, ze zoent me, en begint weer te huilen. Ik voelde haar tranen op mijn wang. En ze liegt tegen me: neen, ze had me niet vergeten. Ze hield nog altijd van me, net als toen. Maar, zei ze ten slotte, ze hield van me, als van een broer. En ze zou altijd een zuster voor me zijn, maar of ik Thorgeir nu niet er van kon afhouden om op de vogelvangst te gaan?

Toen voelde ik het bloed net als toen ik met boer Jensen had gesproken en hij me de vogelklippen wees, weer tegen mijn slapen kloppen alsof het er uit wilde, want mijn liefde, dat merkte ik toen dubbel goed, was om den duivel niet zoals van een broer. En zou dat wel nooit worden ook! Neen, nu stond het als een rots bij me vast: Ragna wou en moest ik hebben. Nu vooral!

Ach schipper, toen kwam er plotseling nog een derde tussen ons staan, en die fluisterde mij iets in mijn oor. Dat was de duivel. Wat-ie me zei? Lieg haar voor, dat je van haar ook slechts als van een zuster houdt. En dat je er voor zult zorgen, dat Thorgeir van de voorjaarsvangst gezond en wel en met een hoop geld bij haar terug komt.

Ik deed het, en toen gaf ze me weer een zoen: ja, als het heusch zoo was, dan zou ze niet langer proberen het Thorgeir uit zijn hoofd te praten. Maar ze bezwoer mij, vooral goed op hem te passen.

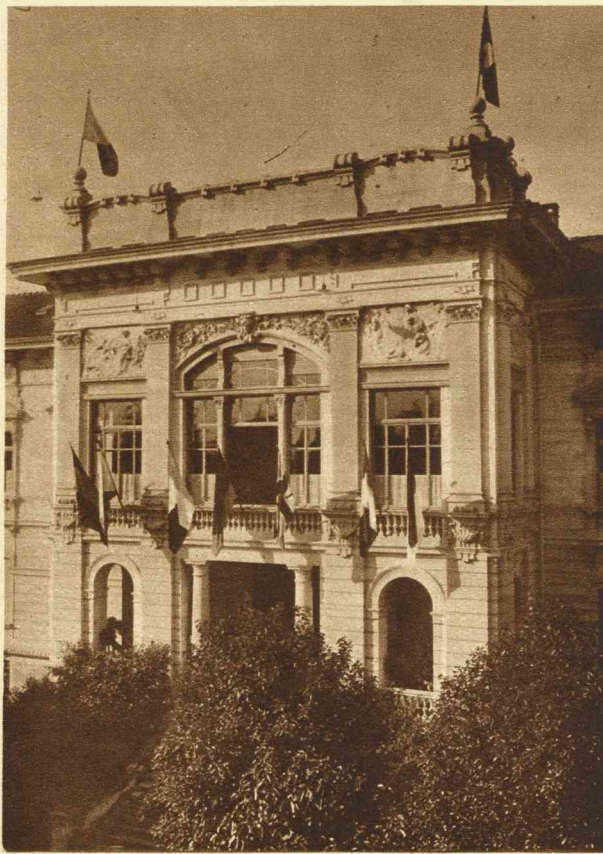
Weet de schipper hoe het bij ons gaat als er iemand voor het eerst afdaalt naar de vogelrotsen? Dan komen zijn ouders en gaan met hun zoon het schapenpad mee naar boven, tot aan den hoek, waar men in de zwarte diepte moet afdalen. Zijn moeder drukt hem aan haar hart, zijn vader geeft hem zijn zegen, en zijn meisje, als hij er een heeft, kust hem — misschien voor de laatste maal.

Zoo ging het toen ook. De moeder van Thorgeir was reeds dood, maar zijn vader — hij was van heel ver gekomen — zegende hem. Ragna kustte hem, gaf mij een hand en zei: „Ik beveel hem in jouw en God's hoede aan!”

naar de proviandboot, of gooide, dan was het me net alsof Thorgeir naar beneden viel.

Zoo gingen we den heelen rotswand af, totdat de boot vol was en wegzeilde.

De Ministersconferentie te Locarno

Het Paleis van Justitie, waarin de ministers bijeenkomen. Zooals men ziet, zijn aan het gebouw de vlaggen uitgestoken der aan de conferentie deelnemende landen.

nog wat anders dan koeien melken en meisjes zoenen." Maar hij lachte: „Ik breng het wel voor elkaar. Ik denk maar aan Ragna, en onze bruiloft. Dan gaat het vanzelf!”

Is hij, die nu beneden in zee ligt, nog ooit bovengekomen? Ze vroegen het me allemaal later, en de schipper zal het natuurlijk ook vragen. Sommigen vroegen niets. Maar ik las in hun oogen, wat ze dachten. Misschien denkt de kapitein dat ook.

Maar het is niet zoo. Ja, wel heb ik hem meegelokt naar de gevaarlijkste rots, maar naar beneden gegooid heb ik hem niet. Er kwam een ander. Die heeft het gedaan.

De duivel deed mij het genoeg en zond dengene, die het deed. De storm.

De stormen komen daar plotseling op, zooals de kapitein weet. Ik wees Thorgeir, hoe hij zich aan de rots moest vastbinden. Maar toen was de storm er al. Met rukken en sneeuwvlagen van boven, met branding en schuim van beneden. Wij hoorden noch zagen ook maar iets van elkaar.

Ik hoorde niet eens den schreeuw, toen het touw tus-schen ons plotseling strakker werd. En toen na een vreeselijken ruk weer slapper viel.

„Arme Thorgeir,” dacht ik, „nu hou je inplaats van met Ragna, met de zee bruiloft.”

Maar ik was er niet blij om, hoewel ik het eigenlijk in den grond van mijn hart had moeten zijn. Want nu was de weg naar Ragna voor mij vrij.

Toen de storm over was, liet ik mij zakken om naar hem te zoeken. Maar ik vond niets van hem. Hij was tus-schen de klippen gevallen, en de branding had zijn lichaam mee-geleurd.

Toen klauterde ik weer naar boven, kraste een kruis in de rots en schreef er met krijt onder: Hier viel Thorgeir.

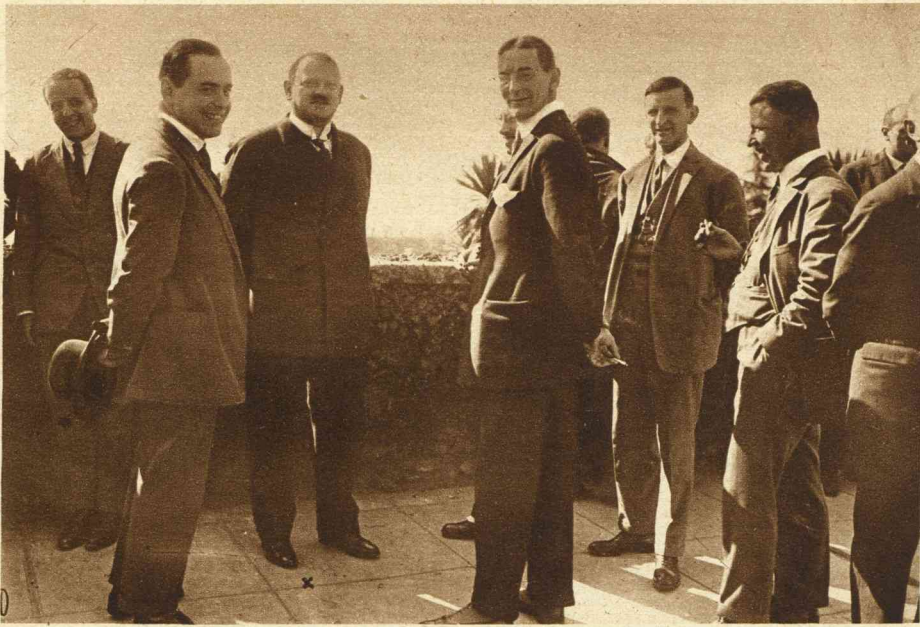
Eigenlijk had ik mij, zooals alles gegaan was, niets te verwijten. Maar — het was toch geen prettige gang naar Ragna. Want ik moest toch boer Jensen en Ragna vertellen wat er gebeurd was. Jensen keek mij aan, zooals hij mij later nog vaak heeft aangekeken en zei: „Arme Thorgeir. Je was een goeie jongen en een flinke knecht. Arme Ragna!”

Ragna echter schreeuwde als een gewond dier. En ze riep maar steeds tegen me: „Ik heb hem in jouw en God's hoede aanbevolen. Maar jij en de duivel hebben hem naar beneden gegooid!”

Toen is ze — Aage wees op zijn voorhoofd — niet goed

Briand (x) en Berthelot, afgevaardigden van Frankrijk, gekiekt bij hun aankomst te Locarno.

De Duitsche Rijksminister van buitenlandsche zaken, Dr. Stresemann, wordt geïnterviewd op het terras van het hotel, waar hij met de overige leden der Duitsche delegatie woont.

De vertegenwoordigers van Engeland: Chamberlain (x) en Lampson te Locarno.

Toen lieten wij ons met de netten en de vogelzakken over den rand van de klippen zakken, en daalden, met ons gezicht naar de rotsen gekeerd, aan een touw af, terwijl we ons met onze voeten van de rotsen afhielden. Onze tocht zou drie weken duren.

Wanneer ik anders, meestal alleen, mijn net over de opvliegende vogels wierp, of wanneer ik langs de spleten en hoeken kroop om de eieren met mijn hand uit hun nesten te nemen, dan was het me altijd alsof het mijn goede vrienden waren. Zoo goed kenden we elkaar. Alleen moest ik hen natuurlijk ten slotte den hals omdraaien. Maar dezen keer schreeuwden ze tegen me, en een paar honderdduizend of miljoenen opvliegende vogels kunnen schreeuwen, hoor schipper! Het leek wel alsof er booze geesten in hen woonden. Of de duivel zelf. Waarom dacht ik aan den duivel? Omdat ik, juist aan dezen kant, de rotsen zoo steil had gemaakt, dat niemand behalve ik, ze kon beklimmen? Maar wanneer Thorgeir naar beneden zou vallen, lag er dan beneden niet de proviandboot, die hem weer uit zee zou kunnen opvissen? Zoo redeneerde ik den duivel weg uit mijn hart. Maar hij bleef bij mij, en ik zag hoe hij mij en Thorgeir bij iedere vooruitstekende punt der rotsen aangrijpsde.

Thorgeir — haha, die stommeling, die zag niets anders dan de vogels. En Ragna. Met zoo'n vroolijken vogelvanger had ik nog nooit aan een touw gehangen. Hij zwaaide zijn net als een vlag. En hij zong als een leeuwerik. En hij praatte maar over Ragna, zijn huisje en hun bruiloft. Ten slotte kookte mijn bloed, en ik snauwde hem toe: „Hou toch eindelijk je mond eens over Ragna, of ik gooi je naar beneden!”

Maar denkt de schipper dat dit wat gaf? Neen, ik moest Ragna des morgens, middags en avonds met de vogels in den zak steken. En Thorgeir stak ik er in gedachten bij. En als ik 's avonds den vollen zak naar beneden liet zakken

Tsjetsjerin,

de Russische Volkscommissaris van buitenlandsche zaken, die te Berlijn vertoefte voor zijn gezondheid en van deze gelegenheid gebruik maakte om de Duitsche regering in verband met de bijeenkomst te Locarno te wijzen op het Russische standpunt inzake de veiligheidsacten, en de aansluiting van Duitschland bij den Volkenbond.

„Nu moeten we weer naar boven,” zei ik.
„Ja,” zei hij, „dat moeten we. Allemachtig, wat is dat een hoogte! En mijn beenderen zijn zoo week als boter.” „Ja,” zei ik, „vogels vangen en eieren zamelen in de rotsen, dat is

geworden, en we moesten haar wegbrengen.

En steeds zei ze maar tegen iedereen: „Aage en de duivel hebben hem naar beneden gegooid!”

Al heel gauw zeiden het er meer. En die het niet zeiden, die dachten het en zeiden het met hun oogen.

Ja — wat moest ik nu nog daar ginds doen? De schipper zal nu begrijpen, waarom ik bij hem heb aangemonsterd. En ook, waarom ik graag op zijn schip wil blijven.”

Schipper Dont zweeg een poosje. Toen vervolgde hij: „Maar hiermee is de geschiedenis nog niet uit. Ik had medelijden met den grooten flinken kerel en ik sprak hem moed in.

Maar hij schudde zijn hoofd, en staarde maar met zijn zonderlingen blik in de verte.

Op zekeren dag, we waren weer ter hoogte van de Faröereilanden, vond ik 's morgens op de tafel in mijn kajuit een briefje, geadresseerd aan Aage Madson. Hij moest het in Hamburg ontvangen hebben. Het was van boer Jensen, en er stond in, dat Ragna, die als genezen ontslagen weer bij hem in betrekking was gekomen, weer was ingestort. Want ze was daar en daar van de groote vogelklip in de diepte gesprongen.

Onder het briefje van boer Jensen stond: „Ik heb den kapitein indertijd niet alles verteld. Als Thorgeir niet door den storm naar beneden was geworpen, dan zou ik twist met hem hebben gezocht en hem er af gegooid hebben! De duivel is mij alleen maar vóór geweest! Nu moet ik hem achterna. Thorgeir en Ragna achterna! — Aage Madson.”

Even daarna kwam de stuurman en vertelde me, dat Aage Madson nergens te vinden was. Ik liet hem den brief lezen. Opdat hij niet langer naar hem zou zoeken. Hij had afgemonsterd — naar de duivelseilanden....”

KUNSTSCHATTEN IN HET LOUVRE TE PARIJS - I.

Rafaël (1483—1520). — De Heilige Maagd. Dit schilderij is ook bekend onder den naam „La belle jardinière”.

Pietà. — Uit de Fransche School der 15e eeuw.

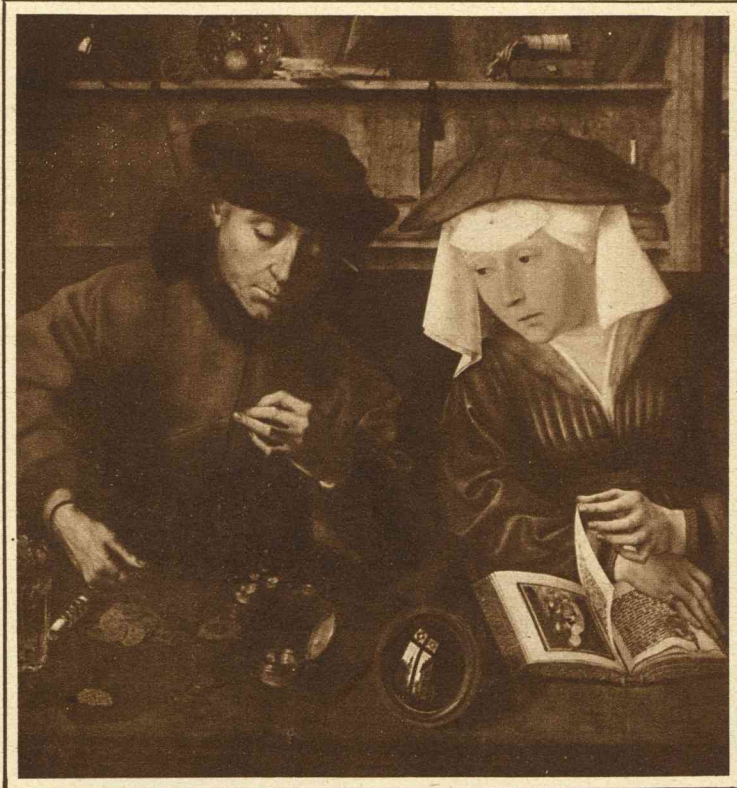
Portret van een jongen man, door den Italiaanschen schilder Rafaël.

Het Louvre te Parijs, het geweldige paleizen-complex met zijn sierlijke Renaissance-gevels, zijn heerlijke tuinen en wereldvermaarde schilderijenverzameling, was oorspronkelijk een jachtslot der Fransche koningen. Uit den naam, oudtijds „Louverie”, zou af te leiden zijn, dat er in die tijden daar voornamelijk op wolven werd jacht gemaakt. Onder verscheidene vorsten werd het telkens en telkens vergroot; Frans de Eerste, Catharine de Medicis, weduwe van Hendrik den Derde, Lodewijk de Dertiende en de Veertiende, en de beide keizers Napoleon zijn de beroemdste namen, welke in verband daarmee te noemen zijn. Onder laatstgenoemden werd de algeheele restauratie en vergrooiting doorgevoerd, en in 1868 was de indrukwekkende paleizengroep, zooals wij die thans kennen, gereed. Het Louvre wordt algemeen gehouden voor het grootste en het mooiste paleis der wereld. Het beslaat een oppervlakte van 198.000 M²., d. w. z. het is driemaal zoo groot als het Vaticaan, de Sint-Pieterskerk inbegrepen. Sedert 1793 is het met zijn grootsche verzamelingen, waarvan de kunstbezittingen der Fransche koningen het uitgangspunt vormden, als museum in gebruik genomen. Het aantal en de afmeting der zalen is zoo groot, dat men twee uur noodig heeft alleen om ze door te loopen.

Onze lezers vinden op deze pagina een aantal reproducties uit de schilderijenverzameling. Het zijn eenige losse grepen eruit, zonder eenig verband, doch die, naar wij hopen, een indruk mogen geven van deze indrukwekkende kunstcollectie.

„De man met het glas wijn”, een fraai specimen der oude Fransche Schilderkunst.

„De Bankier en zijn vrouw” door den Vlaming Quinten Matsijs (1460—1530).

Zelfportret door den vermaarden Franschen schilder Latour (1704—1788), merkwaardig ter vergelijking met de klassieke portretten op deze bladzijde.

VERMOEDENS VAN MISDAAD

door JERMYN MARCH

Geautoriseerde vertaling uit het Engelsch

13)

och was ze in geen geval een domme vrouw. Een toevallige opmerking over een couranten-artikel, dat ging over politiek in Italië, bracht het feit aan het licht, dat, indien de natuur en het klimaat van de landen die zij bezocht had, haar geen stof gaven voor een gesprek, hun regeringen en hun politiek haar bijzonder hadden geïnteresseerd. Zij scheen de internationale politiek van Europa op haar duimpje te kennen.

Aan het eind van het terras spraken Simon Danvers en Helen Carmichael samen, maar niet over politiek.

„Dit is een mooie buitenplaats,” zeide zij, nadat zij het uitzicht op de zee in de verte had bewonderd. Zij hadden zich beiden omgedraaid en leunden tegen de balustrade met het gezicht naar het huis.

In dit licht zag het groote, strenge gebouw, welks vele latere uitbouwen de strenge vierkante lijn hadden weggenomen, er heel mooi uit tegen een achtergrond van boomen en opale lucht.

Ze sprak met haar prachtig, gracieus air, dat den indruk maakte alsof haar goedkeuring — de gunst van dit knappe, jonge „niemand-van-nergens-vandaan” — een zaak van groot gewicht was. Ze was zich in 't geheel niet bewust, dat ze dien indruk maakte; het was een geheel natuurlijke, aangeboren trek in haar. Maar haar intense pogingen dezen avond, om haar afkeer voor haar gastheer te onderdrukken, maakten dien indruk nog sterker, zoodat haar houding iets had van minzaamheid.

De man naast haar glimlachte bij zichzelf. Dit kleine beetje onbewuste arrogance deed zijn blasé hart kloppen, als nooit iets anders het tot nog toe had gedaan. Het was een vrouwelijke eigenschap, waaraan hij tot nog toe niet gewoon was geweest. Misschien zou hij er nog wel eens plezier in krijgen, om dien heerlijken trots in haar te kraken — en haar te leren, niet al te zacht, dat zij heerschen mocht met zijn volle goedkeuring over de heele wereld, maar niet over hem. Of, net zoo veel als hij verkoos toe te staan. Slechts een schaduw van macht zou hij haar willen laten, zoodat hij haar ieder oogenblik dat hij verkoos, zou kunnen doen knielen.

„Ik ben blij, dat U het mooi vindt,” zeide hij kortaf. „Heb ik het U nooit eerder beschreven?”

„Nee.” Zij schudde haar hoofd. „Ik wist zelfs niet, dat U een buitenplaats bezat.”

„Wel, ik ben pas den laatsten tijd het grootste gedeelte van mijn tijd hier gaan doorbrengen, om me te verjongen,” zeide hij lachend. „Het leven in Londen gaat vervelen, met zijn duffe gemakkelikheden en zijn late uren.”

Haar oogen rustten op hem met een zonderlingen tweestrijd in haar blik. Ze zou graag, terwille van haar moeder en haarzelf, hebben willen gelooven in zijn goeden wil; en plotseling zeide ze oprecht:

„Het was heel vriendelijk van U, om U te herinneren, dat mijn moeder . . . 't kaarten verfoeit.”

„O, dat was niets,” zeide hij ongeduldig. „Weet U wel, dat het anders niet erg beleefde van U is om me te laten voelen, dat alle gewoon behoorlijke dingen die ik doe, verbazingwekkend zijn?”

Hij lachte half bij zijn verwijt, maar zij bloosde toch.

„Het spijt me, dat het zoo klonk,” zeide ze vlug.

„Het klonk zeker zoo,” hernam hij. „Mijn beste kind —” zij verstijfde eventjes, maar hij ging kalm verder. „Ik geloof, dat je jezelf te oud vindt, om nog zoo genoemd te worden,” zeide hij met toegevend plagende stem, die den toon minder familiaar deed voorkomen en het daardoor onpersoonlijk maakte, „maar wat geeft het! Je was toch nog eigenlijk maar een kind, toen ik je laatst zag, en ik kan de jonge vrouw niet altijd losmaken van het kind, dat zoo hopeboos op haar waardigheid stond. Neemt U net me niet kwalijk, Miss Carmichael, hoewel U niet veel veranderd bent, realiseer ik me toch, dat U het haar opgestoken hebt.”

Ze lachte tegen haar wil. Het was waar, dat toen zij elkaar het laatst gezien hadden, haar haren in een lange vlecht over haar rug zwaaiden. Ze was toen toch al negentien geweest. Mrs. Carmichael had getracht, haar zoo lang mogelijk een kind te doen blijven in uiterlijk; ze had het début gevreesd, dat haar doch-

ter eventueel, in dien zeer gemengden kring van kennissen, die zij hadden, maken zou. Helen was pas sedert zes maanden terug van haar rustige kloosterschool toen de dubbele tragedie van Henry Blake en Arthur Heathcote plaats vond.

Ze was thuisgekomen met rokken, die een heel eind langer waren dan die van de laatste vacantie, volwassen in ieder opzicht, behalve dan die lange vlecht; en zij herinnerde zich, hoe zij gemerkt had, dat Danvers anders was geweest in zijn verhouding tegenover haar, te duidelijk en te weerzinwekkend voor haar, om zich vergist te kunnen hebben. Of had ze zich toch vergist? Was zij te vlug geweest, om als een beleediging tegenover haar vrouwelijkheid op te vatten dat wat slechts de onnadenkende familiariteit was geweest, die men tegenover een kind pleegt te hebben? Er was één oogenblik geweest in 't bijzonder . . . neen, ze zou trachten het te vergeten, omdat hij zelf het of vergeten had, of wilde, dat zij het vergat. De gezelligheidsgrond, waarop hij haar nu ontmoette, was absoluut anders dan de vorige. En tot nog toe kon zij op zijn gedrag geen aanmerkingen maken. De thee op de golf-links, toen hij zich volkomen meester van haar gemaakt had, had haar oude vrees voor de vroegere vervolging weer opnieuw in hevigte doen oplaaien, maar

BEROEMDE BEELDHOUWERKEN

Een fraaie reproductie van de marmergroep „De Heilige Maagd met haar Kind” van Michelangelo, Italië's beroemdste vertegenwoordiger der Renaissance, en die van 1475—1564 leefde. Het origineel van dit meesterwerk bevindt zich te Brugge (België); een copie ervan te Florence (Italië).

de koele houding, die hij sindsdien aangenomen had, maakte haar rustiger.

Zij slenterden weer terug naar de anderen, en voor het eerst verloor zij bijna dat gevoel van terughouding, dat haar in zijn nabijheid steeds beheerschte, en vond zij hem, evenals de meeste menschen, een genoeglijk metgezel.

Zij gingen een oogenblik later allen naar binnen en Blanche speelde piano, een wilde, vreemde Russische melodie; daarna nog oude Schotsche zangen, waar Mrs. Carmichael om gevraagd had.

Helen scheen de liederen te kennen en werd verzocht om ze te zingen. Ze had een lage alt — zacht als fluweel en liefelijk; en zij zong „Ae Fond Kiss” met ongedwongen pathos, daarop volgde „Leezie Lindsay” dat een overgang vormde tot liederen van lichter en inhoud; en daarna zong zij, op Denys Berricks speciaal verzoek „The Bonnie Earl O'Moray”.

Hij begeleidde haar zelf bij dit laatste lied. „Blanche weet nooit den juisten toon te pakken van dit lied,” zeide hij toen hij in de plaats van zijn zuster op de pianokruk ging zitten. „Je moet den tred van de slippendragers hierin hooren . . . Begint U maar, Miss Carmichael.”

De plechtige, zachte accoorden klonken huiveringwekkend en daar doorheen klonk de zuivere stem van het meisje, klagend en beschuldigend:

„Ye Hielands and ye Lawlands
O, whar ha'e ye been?
They ha'e slain the Earl O'Moray
And laid him on the green.”

De twee vormden een aardig geheel aan de piano; Denys' oogen waren gevestigd op de zingende lippen, terwijl zij zong:

„He was a braw gallant
And he played at the glove;”

De eerste regel paste net even goed voor den jongen man zelf, en zijn gastheer was niet de eenige, die erover nadacht, welke gedachten er lagen achter die droomende, goud-kleurige oogen van Helen, toen de twee laatste regels zachtken wegstierven:

„And the Bonnie Earl O'Moray
He was the Queen's love.”

Een plotselinge opwelling van woede en jalousie deed het bloed van den ouderen man koken.

Misschien was dat kleine beetje jalousie er altijd geweest in zijn verhouding tegenover zijn buur. De jonge Berrick bezat zooveel dingen door geboorte, welke de andere slechts verkregen had door hard werken en ambitie. Toch was, vóór de avond om was, besloten een tocht op de Ariadne te maken voor een dag of veertien, waar het geheele partijtje aan zou meedoen. Simon Danvers wilde niet, dat persoonlijk gevoelens tusschen zijn „plan de campagne” zouden komen. In koelen bloede had hij de aantrekkelijkheid overwogen, die de jeugd voor elkaar heeft en die Helen ertoe zou bewegen, gunstig te zien op een uitnoodiging, die ook Denys Berrick zou bevatten. Nu hield hij toch, hoewel hij ontvlamd was door haar nabijheid en door den haat voor zijn tegenstander, aan zijn eerste plan vast. Het zou ellendige zwakhed geweest zijn, om zijn eigen voordeel te veronachtzamen; en hij zeide kwaadaardig tot zichzelf, dat hij het de kleine heks nog wel eens zou afleeren. Zij zou den vollen prijs betalen voor ieder oogenblik van jalousie, dat zij hem bezorgd had.

„Waarom zouden we morgenmiddag niet weggaan?” stelde Warriner voor. „Men moet zooveel mogelijk profiteeren van dit prachtige weer. De „Ariadne” is toch klaar?”

„Ik ben ten allen tijde tot Uwe beschikking,” zeide Danvers zorgeloos.

Dat was dus afgemaakt. Zelfs Mrs. Carmichael, die beïnvloed werd door het plezier van haar dochter om het voorstel, legde geen tegenwerpingen of verontschuldigen in den weg.

De gasten gingen behoorlijk vroeg weg. Gewoonlijk waren maaltijden op Ashwynne late fuiven; maar Blanche, hiertoe verzocht door Mrs. Carmichael, gaf het voorbeeld om heen te gaan, even na tien, en hun gastheer deed geen poging om hun besluit te veranderen.

De rit terug in den auto van de Berricks was zeker niet het minst prettige van den avond. De auto was open, omdat de avond zoo warm was; en ze reden langzaam door de holle weggetjes, tusschen heggen van eglantier en braambessen, waarvan de bloemen glansden als bleke sterren. Dwarrelende nachtuiltes en motten dreven in het groote licht van de lantarens, om zich dan weer te verliezen in de geurende duisternis. Helen zat vóór, naast Sir Denys, die chauffeerde, en geen van beiden zeide iets.

Het meisje leunde gemakkelijk achterover en staarde naar den hemel vol flonkerende sterren. Prettige gedachten doorkruisten haar brein. Het gemurmur der stemmen van de twee achter haar gaf haar een vaag gevoel van rustige, vaste zekerheid, die haar zoo lang vreemd was geweest. Mrs. Carmichael en Blanche Berrick, die beiden enthousiast waren over tuinieren, bespraken samen de beste methode ter verdelging van bladluis, en zij glimlachte tevreden bij den toon van diepe belangstelling in haar moeders stem. Terwille van deze laatste, meer nog dan voor haarzelf, genoot zij van dit rustige leven op het platteland, veilig voor geheimzinnige bedreigingen die zijzelf slechts ten deele begreep, maar die de laatste jaren van de oudere vrouw vergiftigden.

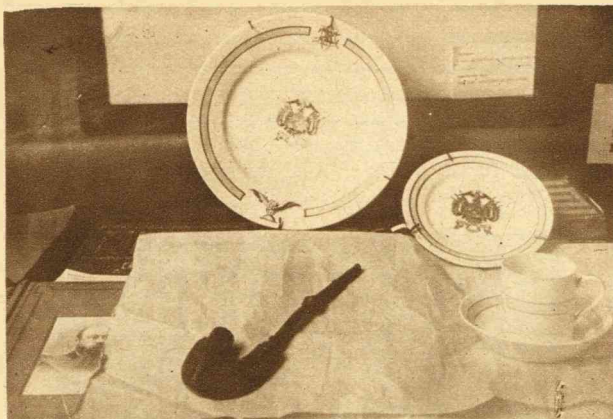
Sir Denys, zich heerlijk van de nabijheid zijner gezellin bewust, was ook tevreden te zwijgen. De heerlijke nieuwe sensaties van dezen avond, zoo diep en overvloedig, maakten hem sprakeloos.

Hij was niet in staat zichzelf te analyseeren als een man met veel liefdesgeschiedenissen, en zou nauwelijks uiting gegeven kunnen hebben aan zijn eigen gemengde gevoelens, noch zou hij gezegd kunnen hebben welk punt hem het meeste bezig hield in zijn verhouding tot het meisje — de onmogelijke gedachte, om te knielen en haar voeten te kussen, of zijn vurig verlangen om haar in zijn armen te nemen, dicht tegen zich aan, en haar volmaakten mond, die hem zooveel bekoorlijks beloofde, met kussen te overstelpen. Van één ding was hij zeker dat, of hij haar zou aanbidden op zijn knieën, of dat zij zacht zich overgegeven hebbende in zijn armen lag, zij voor hem de eenige vrouw op de wereld was.

(Wordt vervolgd)

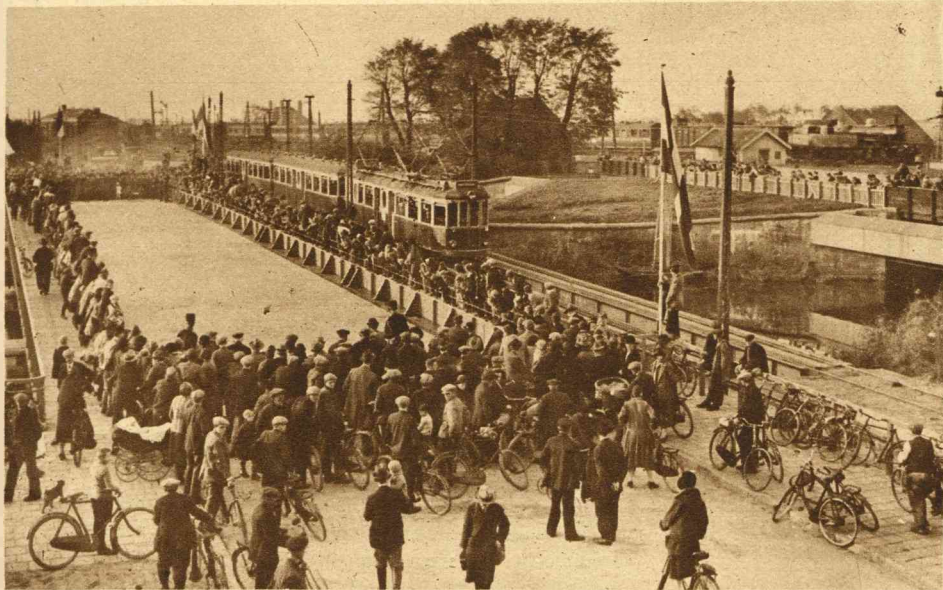

UIT HET VOLLE LEVEN

De Herdenking van Paul Kruger's geboortedag

Den 10en October i.l. was het 100 jaar geleden, dat Paul Kruger, president der voormalige Zuidafrikaansche Republiek, te Vaalbank geboren werd. Naar aanleiding hiervan geven wij, links: de beeltenis van Paul Kruger, naar een houtsnede van den Zuidafrikaanschen schilder Pierneef. Midden: Het servies en de pijp, door „oom Paul" gebruikt. Rechts: Kruger's vrouw, Tante Sanne.

De opening van de brug te Halfweg

Een overzicht tijdens de opening op Zaterdag i.l. van de nieuwe brug te Halfweg. Voor het verkeer op den weg Amsterdam—Haarlem betekent deze brug een groote verbetering.

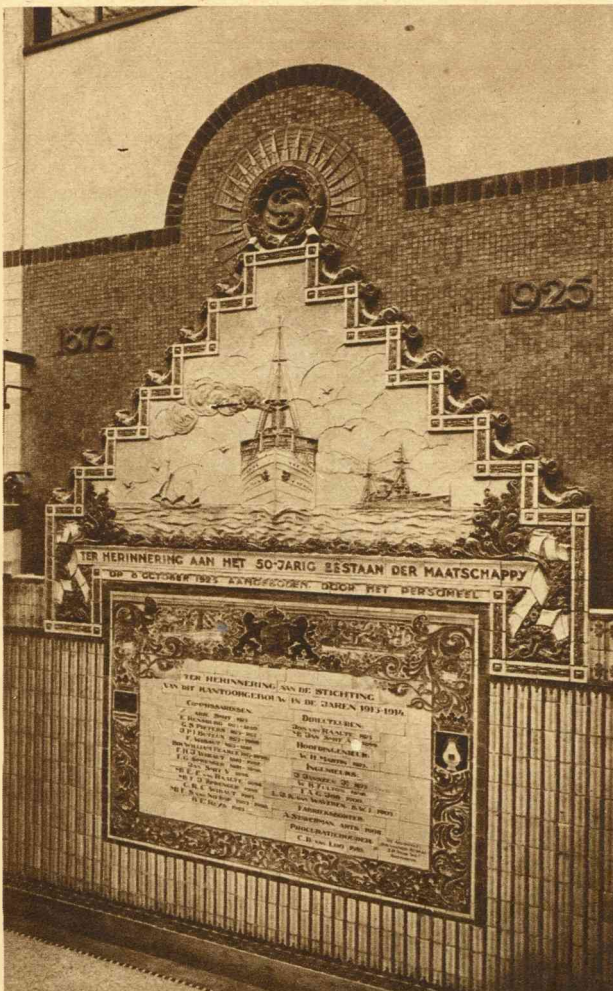
Het Maskerspel „Nataraja"

Een scène uit het maskerspel „Nataraja", waarvan Donderdag i.l. te Utrecht de eerste opvoering werd gegeven.

J. H. v. Aken

Den 18en October a.s. hoopt de heer J. H. v. Aken, bedrijfsleider van de Boekhandel en Electrische Drukkerij J. H. Knierum te Gorinchem, den dag te herdenken waarop hij vóór 50 jaar, bij de oprichting, aan de zaak verbonden werd.

Het 50-jarig bestaan van de Kon. Mij „De Schelde" te Vlissingen,

werd den 8ten October op feestelijke wijze herdacht. Door het personeel werd de directie een gedenksteen aangeboden, die in de hall van het kantoorgebouw is geplaatst.

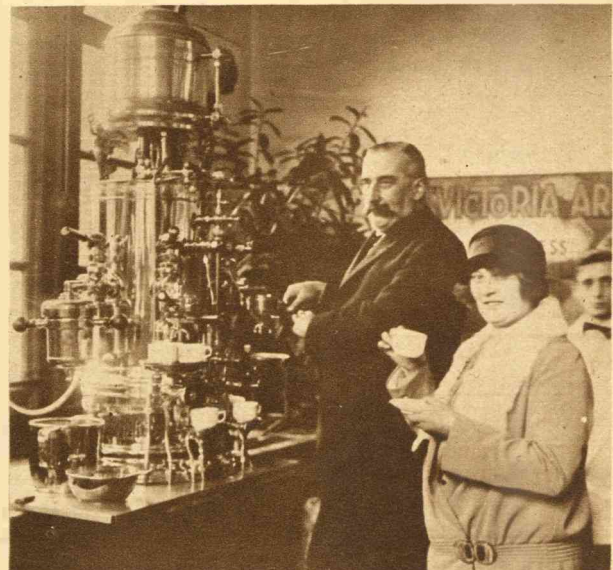
Prof. Nico v. d. Waay.

oud-hoogleraar aan de Academie van Beeldende Kunsten te Amsterdam, hoopt den 17en dezer zijn 70sten verjaardag te vieren.

Een nieuwe bietenrooimachine

Door Prof. Visser uit Wageningen werd de vorige week te Zevenhuizen een demonstratie gegeven met een nieuwe bietenrooimachine, (zie de foto) die het werk zeer vereenvoudigt.

De tentoonstelling van de G.E.W. te Amsterdam,

in het voormalige laboratorium van de Oostergasfabriek. — De „Express Koffiemachine", een Italiaansche vinding, waarmede men twaalf kopjes tegelijk kan inschenken.

ONZE DAMES-RUBRIEK

ONDER REDACTIE VAN AMY VORSTMAN-TEN HAVE

Vatbaarheid bij Kinderen.

Het mag als algemeen bekend worden verondersteld, dat niet alle kinderen even vatbaar zijn voor ziekten. Het vatbaarst zijn, zooals vanzelf spreekt, de kinderen met den minsten weerstand, dus die kinderen die zwak en teer zijn en vaak uit ziekelijke, of uit gezondheids-oogpunt minderwaardige, ouders stammen.

De gezondheid van dergelijke kinderen kan men op twee wijzen bevorderen en wel: door hen in een zoo gunstig mogelijke conditie te laten leven, d.w.z. in een doelmatige gezonde omgeving, en door hen persoonlijk te versterken. Men zorge in de allereerste plaats voor gezonde en vooral krachtige voeding.

Men late hen wonen en slapen in kamers met verse lucht, waar het licht voldoende kan binnendringen.

Versche lucht is een eerste levensbehoefte. Zonlicht sterkt het lichaam en doodt de ziektekiemen. Ook het gewone daglicht is gezond en mag dus niet door gordijnen enz. worden buitengehouden. Wat men aan zijn planten gunt, moet men zijn kinderen niet onthouden.

Laat lucht en licht in woon- en slaapvertrek vrijelijk binnentreden.

Men zorge er tevens voor, dat de kinderen zoo weinig mogelijk stof inademen. Stof is gevaarlijk voor de longen en bevat bovendien dikwijls ziektekiemen.

Eenmaal in de week minstens neme men vloer en meubelen vochtig af.

Bij vatbare kinderen zorge men voor een extra goede zindelijkheid op het lichaam. Minstens eens in de week moet elk kind worden verschoond en gebaad of het geheele lichaam flink worden gewassen met water en zeep.

Nooit mag met vuile handen worden gegeten. De handen moeten dagelijks meermalen en altijd voor de maaltijden met water en zeep worden gewassen. Vatbare kinderen late men zooveel mogelijk verblijf houden

Gekleede hoed van zwart velours-panne met lange afhangende struisveer, die met een diamant gesp is bevestigd.

in de open lucht. Het ouderwetsche systeem van angstvallig thuishouden en oppassen voor verse lucht is heelemaal verkeerd. Spelletjes in de open lucht en lichte sport maken het lichaam sterk. Daarentegen is gymnastiek in een stoffig lokaal ongezond.

Behalve voor een doelmatige kleding — waaromtrent men den huisdokter kan raadplegen — zorge men ervoor dat vatbare kinderen onder alle omstandigheden voldoende tijd krijgen voor rust en slaap. Ieder kind moet zijn eigen bed hebben. Kinderen van 6—10 jaar hebben minstens 10 uur slaap per etmaal noodig; jongere kinderen meer. Voor zwakke en teere kinderen is daarenboven een korte middagslaap dringend aan te bevelen.

Ten slotte lette men nauwkeurig en zorgvuldig op iedere kleine afwijking van den normalen gezondheids-toestand, opdat tijdig een geneeskundig onderzoek kan worden ingesteld. Ook hier geldt: voorkomen is beter dan genezen.

Daarom is het dringend noodig, dat men angstvallig let op den gezondheidstoestand van kinderen, die aan zijn hoede zijn toevertrouwd; echter — zonder dat de kinderen hier iets van bemerken, want niets is verderfelijker voor een zwak kind dan zich voortdurend het middelpunt van aller belangstelling en het voorwerp van ieders speciale zorg te weten.

Nuttige wenken voor de Huisvrouw.

Teer- en wagensmeervlekken.

Vlekken van teer en wagensmeer worden eerst met boter bestreken, daarna met groene zeep uitgewassen. Bij fijne stoffen wordt inplaats van groene zeep benzine gebruikt.

Geel geworden waschgoed.

Geel geworden waschgoed wordt weer wit, wanneer men het na het wassen en uitkoken met witte zeep insmeert, dan met kokend water overgiet, het goed toegedekt daarin laat koud worden en het ten slotte een nacht over op de bleek laat liggen. Men bereikt hetzelfde effect door aan het waschwater opgeloste borax toe te voegen, of door aan de stijfel of het blauwsel op een emmer waschwater 3 lepels spiritus en 1 lepel terpentijnolie toe te voegen, of door het goed 12 uur in karnemelk te laten weken, of door aan het waschwater een weinig zuivere terpentijnolie toe te voegen.

Open randjes in haakwerk.

De volgende patronen worden, al naar bestemming, van middelsoort haakgaren, koordzijde of fijn perlgaren gewerkt. Het middelste gedeelte wordt steeds in de dwarse gehaakt en dan aan beide zijden met een open stokjestoer omgeven, die voor het opstikken van den stofrand dient. Wij geven hier de beschrijvingen van de middelste deelen van de randjes.

No. 1 No. 2 No. 3 No. 4

Het randje afb. 1 begint met 15 kett., de naastbijz. 6 kett. overslaan, 3 st. in de volgende 3 kett., 6 kett., 3 st. in de naastbijz. 3 kett. en 1 dubb. stokje in den laatsten kett., * het werk omkeeren, 4 kett., 3 st. om de naastbijz. 3 kett. tusschen de st. groepen, 6 kett., 3 st. om de volg. 3 kett. en voor den rand 1 dubb. st. in den kett. na den st. groep, alsmede van herhalen.

Voor het randje afb. 2 werkt men 15 kett., de naastbijz. 8 kett. overslaan, 2 st. in de volgende 2 kett., 4 kett., 2 st. in de volgende 2 kett., 2 kett., en 1 dubb. st. in den laatsten kett., dan * het werk omkeeren, 6 kett., 2 st. om den kett. na de naastbijz. 2 st., 4 kett., 2 st. om de volg. 2 kett., 2 kett. en 1 dubb. st. in den 3 kett. na de st. groep van * steeds herhalen.

Afb. No. 3 begint men met 14 kett., de naastbijz. 8 kett. overslaan, 3 st. in de volg. 3 kett., 2 kett. en 1 st. in den laatsten kett., dan * het werk omk., 5 kett., 2 maal afw. 1 st. om het 2 volg. st. en 2 kett. alsmede nog 1 st. in den 3en volg. steek, het werk omkeeren, 5 kett., 3 st. om den kett. na het 2 st., 2 kett., 1 st. in den 3en volg. kett. en van * steeds herhalen.

Voor afb. No. 4 worden 14 kett. gehaakt, de naastbijz. 8 kett. overslaan, 3 st. in de volg. 3 steken, 2 kett. en 1 st. in den 3en volg. kett., * het werk omk., 5 kett., 3 st. om de vorige st. groep, 2 kett. en 1 st. in den 3en volg. kett., van * steeds herhalen.

Verklaring van de verkortingen:

kett. = kettingsteek; st. = stokje; s. = steek; dubb. st. = dubbel stokje; afw. = afwisselend; omsl. = omslaan.

Vlekken van transpireeren.

Deze verdwijnen door ze in te wrijven met een mengsel van 3 deelen ether, 3 deelen alcohol en 1 deel geest van salmiak.

Fraaie satijnen mantel met schulpgarneering, afgezet met chinchilla-bont. De mantel is met appelgroene kasha gevoerd. Hierbij wordt een lichtbruine vilthoed gedragen met zwarte zijde gegarneerd.

En praatje over zeep.

Bij de 1001 verschillende soorten toiletzeep die ons in de winkels worden aangeboden, kunnen we drie hoofdgruopen onderscheiden, en wel:

- 1° de goedkoope, vaak fraai uitzierende zeep;
- 2° de zuivere vetzeep;
- 3° de overvette zeep.

Het bij de eerste soort gebruikte vet is veelal van de minste kwaliteit, terwijl de stoffen, die voor het verzeepen aangewend zijn, bijtend en schadelijk voor de huid zijn. De leek, die een stuk toiletzeep koopt dat zeer laag in prijs is, denkt dikwijls een buitenkansje te hebben wanneer een dergelijk stuk zeep groot en zwaar is. Men meent dan — meestal ten onrechte — dat men flink wat voor z'n geld heeft gekregen, terwijl men in waarheid onkundig is van het feit, dat aan het stuk zeep vaste stoffen toegevoegd zijn die met zeep niets te maken hebben en alleen dienen om het stuk zeep groot en zwaarder te maken.

Bij de zuivere vetzeep zijn de gebruikte grondstoffen wel is waar zuiver en van eerste kwaliteit, doch alle vetzeepen onttrekken aan de huid het weinige voor de huid zoo noodige vet.

Veel beter is de overvette zeep.

Wat is echter overvette zeep?

Dat is zeep, die een gedeelte onverzeept vet bevat, dat de huid, waaraan bij het wasschen het noodige vet onttrokken wordt, ten goede komt, dit dus als het ware herstelt.

Een bezwaar was tot dusver bij sommige zeepsoorten, dat voor dit onverzepte vet-gedeelte het zelfde soort vet gebruikt werd waarvan de rest van het stuk zeep samengesteld werd. Dit vet heeft de eigenschap spoedig ransig te worden, waardoor de zeep een onaangenaam parfum krijgt.

Thans is men er echter in geslaagd overvette medicinale toiletzeep te vervaardigen, waaraan onverzeept vet is toegevoegd, dat niet ransig wordt. Door het aanwenden van prima onderbestanddeelen zoowel als door herhaaldelijk uitzouten, waardoor alle scherpe bestanddeelen aan het product onttrokken worden, is de wetenschap er in geslaagd een zeepsoort samen te stellen, die bij een hoog vetgehalte (ongeveer 80%) zeer spaarzaam is in het gebruik.

Aphorismen.

Overall is het gevoel voor het oneindige in de kunst tot uiting gekomen, gelijktijdig met een gewaarwording van eenheid in alle levensvormen, een gemeenschapsgevoel met al wat leeft.

Zij, die gelooven in de heiligheid van het leven, beschouwen de idealen van den mensch als uitdrukkingsvormen voor de vermeerdering zijner levensbehoeften.

Goedheid — de ware, niet de oppervlakkige goedaardigheid — is de moeilijkste van alle schoone kunsten, evenals het de allermoeilijkste taak is, over een tekortkoming van een vriend zoo te spreken met anderen als men het met hemzelf gedaan zou hebben.

De kunst vermag menschen van denzelfden tijd te vereenigen met banden, sterker dan die des bloeds. Die overbrugt afgronden — bijvoorbeeld natie-haat, of klasse-haat — zooals geen ingenieur het zou kunnen doen.

Naarmate de menschen de wetten van hun eigen wezen meer begrijpen, beginnen zij, die een fijngevoelig geweten hebben, er tegen op te zien, beloften te doen, die zij misshien op een goeden dag, door een innerlijke noodzakelijkheid gedreven, zullen moeten breken.

De moderne mensch is steeds gevoeliger voor zijn eigen leed geworden, en dit is de eerste voorwaarde om ook het leed van anderen te gevoelen.

De wil tot trouw kan, mag en moet niets anders beteekenen dan de wil, aan de diepste eischen van zijn eigen persoonlijkheid trouw te zijn.

Hij, die de macht der schoonheid ondervindt, om een hooger leven te scheppen, die ontgloeit van hoop, dat allen onder den invloed van deze macht geraken.

Kameelkleurige bruine vilthoed met soepele stroobandgarneering en bijpassende bloemen.

UIT 'T GEDRANG

DOOR THÉRÈSE HOVEN

DERDE BOEK - EEN NIEUW LEVEN

18)

„Dat is toch maar heel matig! Als je begint met mij te overschatten, zal ik je werkelijk niet van veel nut zijn.”

„O! maar, dat zul je wel, Conny. Ten eerste benoem ik je tot Minister van Financiën in deze aangelegenheid.”

„Tot *accountant* zou juist zijn. Niet dat ik mij in het minst met je zaken wil bemoeien, maar ik heb ook al gedacht dat het een groote en waarschijnlijk niet heel welkome uitgave voor je zal zijn. Kon de vader niets doen? Ofschoon, dat is een overbodige vraag, volgens 't geen Mady mij vertelde. Maar je stiefbroer Arnoud is toch haar eigen oom; kan hij niet helpen? Eigenlijk is hij er meer de aangewezen persoon voor dan jij. Mady is zijn eigen nichtje...”

„Maar Conny, ben jij 't, die zoo spreekt? Jij, met je breede opvattingen... met je afkeer van alles, wat kleingeestig of peuterig is?”

„Het is je *accountant*, die je begroting moet opmaken,” klinkt 't lakoniek.

„Daarmee staat 't al even treurig als met de familiebetrekkingen. Arnoud zal stellig niets doen. Sedert jaren is hij met zijn broer gebrouilleerd en dat is voor hem een afdoende reden, daar ben ik vast van overtuigd. Hij zal 't hoogst waarschijnlijk zeer in mij afkeuren, dat ik Cor wil helpen door mij met de opvoeding van zijn dochtertje te belasten...”

„Dus van dien kant is er niets te verwachten...”

„O! nee! Ik ben volstrekt niet helderziend, en bezit maar een zeer beperkte opmerkingsgave, maar ik ben zeker, dat Arnoud Mady als een indringster zal beschouwen, die bij mijn eventueel sterven, een concurrent, in den zin van een mede-erfgename, van zijn kinderen zou worden...”

Conny lacht: „Ik heb zulk een nuchtere beschouwing nooit van jou verwacht.”

„Wij schijnen elkander wederzijds te verbazen, vanavond,” zegt Magda, sober.

„Dat kan wel. Mady is als een wervelwind in ons gemoedsleven gekomen en heeft alle verborgen bronnen aan het licht gebracht...”

„Bij mij, dat is mogelijk, maar bij jou?”

„Veel meer dan je denkt. Dat kind heeft mij zóó ongezoeten de les gelezen, dat ik mijzelf als het grootste prul op 't gebied van paedagogie en philanthropie ben gaan beschouwen.”

„Jou de les gelezen? Ik dacht, dat jij haar wel aan kon.”

„Dat dacht ik ook; den eersten stap in die richting beschouwde ik zelfs als volkomen geslaagd, maar ik merkte al ras, dat ik mij deerlijk had vergist. En sedert ben ik tot de ontdekking gekomen, dat Mady, in sommige opzichten, veel verder is dan ik in sociale aangelegenheden en een prima kracht kan worden, als ze maar aan zichzelf wordt overgelaten en heel voorzichtig behandeld wordt. Met al haar onafhankelijkheidszin en *brani*, is ze toch heel teergevoelig. Dit *entre parenthese*, wij hadden het over jouw geldmiddelen, in betrekking tot je nieuwe huisgenoot. Is dat nu niet zakelijk gezegd?”

Magda zucht; zakelijk zijn is zoo heel weinig in haar geest.

„Sta je mij toe ongegepeerd openhartig tegenover je te zijn?” vraagt Conny, bij wijze van inleiding.

„Dat ben je toch altijd. Ik ben niet van je gewend, dat je mij met fluweelen pootjes aanpakt.”

„Daar kom je ook niet verder mee. Maar, er is toch een groot verschil: of ik je zoo nu en dan kapittel over je fossielen aanleg of dat ik het nu snoeimes ter hand neem, ten behoeve van je uitgaven.”

„Je vergelijking is mogelijk heel geestig uit een botanisch oogpunt, maar ik zie het verband niet,” begint Magda onbeholpen.

„Dan zal ik het je uitleggen. Kijk, aan den eenen kant staan je inkomsten en aan den anderen kant je uitgaven, en die moeten kloppen, niet waar? Anders ontstaan er ongewenschte verwikkelingen, kom je in schuld en dat is niets voor jou.”

„O! nee, daarin ben ik geen Fontanges... maar een solide burger Bolk. Mijn ouders leefden altijd in

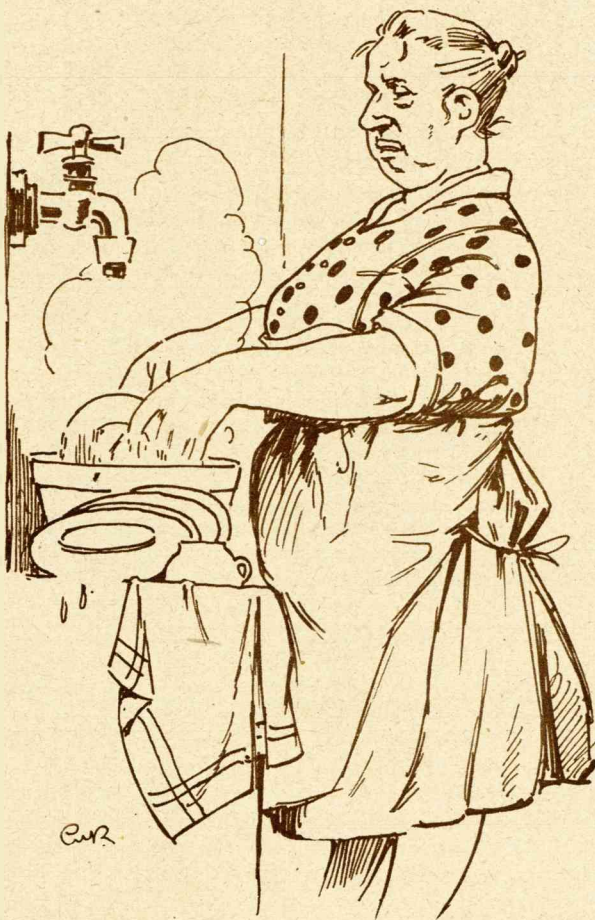
valsche verhoudingen en wisten nooit hoe uit de schulden te komen, maar mijn stiefvader heeft 't mij wel anders ingeprent.”

„Des te beter, nu dan: als de eene zijde onverwachts aanmerkelijk verzwaaard wordt, dient, om 't evenwicht te behouden, de andere zijde het ook te worden, of als dat niet kan, je vroegere lijst van uitgaven zóó bekort te worden dat er nog wat bij kan. Volg je me?”

„Ja zeker, je bedoelt dat, als ik mijn inkomsten niet kan vergrooten, 't geen buiten quaestie is, ik mijn uitgaven moet bekrimpen. Maar hoe?”

„Dat moeten wij nu eens overleggen, om te zien, wat er af kan. Ten eerste je winterreis, een ontzettende *luxe*-post, want je huishouden gaat door en 's winters is reizen veel duurder dan 's zomers. Dan kun je je personeel verminderen, 't allereerst staat juffrouw Wackers er voor op de nominatie en dan je tweede meisje... Kijk maar niet zoo verschrikt, mijn arm weelde-poppetje,” valt Conny zichzelf in de rede, als zij Magda's benepen gezicht bemerkt. „Ik zal je niet alles afnemen...”

„Ik zou 't toch heusch niet met één dienstbode

„Ze is meer geschikt voor huishoudster dan voor dame de compagnie...”

afkunnen; de meisjes vinden nu al, dat twee dagen in de week een werkvrouw te weinig is en zouden er liefst nog een hitje bij hebben.”

„Nu ja! desnoods zou je er ook nog een huisknecht en een kamener bij kunnen nemen...”

„O! nee, dat zou ik niet kunnen betalen,” roept Magda, afwerend, uit.

„Daar is ook geen sprake van,” lacht Conny, „ik wilde er enkel mee zeggen, dat men zijn personeel altijd wel kan uitbreiden, maar men kan 't ook inkrimpen. Als je voorloopig nu eens juffrouw Wackers met groot verlof stuurde.”

„Je bedoelt met vacantie?”

„Nee, dat zou geen zin hebben, dan zou haar salaris toch doorgaan en het zou niet billijk zijn, als je haar geen schadevergoeding in den vorm van kostgeld, of zoo iets, gaf.”

„Dat krijgt een gezelschapsdame nooit.”

„Oneerlijk genoeg, een dame moet net zoo goed eten als een dienstbode.”

„Als ik 's winters, zonder haar, op reis ga, mag ze in huis blijven.”

„Nu ja, dat doet er nu niet toe. Ik wilde enkel zeggen, dat je moet trachten juffrouw Wackers aan 't verstand te brengen, dat je haar diensten niet langer noodig hebt...”

„Haar diensten? Ze doet bijna niets, nog minder dan ik. Ik zou haar eigenlijk dol graag kwijt zijn, maar het zal niet zoo gemakkelijk gaan, want ze is hier schandelijk verwend en heeft zich wonderwel geschikt in het damesleventje, ofschoon ze heelemaal geen dame is, veel meer een burgerjuffrouw. Ze is meer geschikt voor huishoudster dan voor *dame de compagnie*.”

„Je bent jong genoeg voor je huishouden zelf te doen, en, nu dat Mady er is, heb je geen gezelschap noodig.”

„Och! aan juffrouw Wackers had ik heelemaal niets.”

„Waarom heb je haar dan zoo lang gehouden?”

„Omdat ik mij verbeeldde iemand noodig te hebben... en toen ik merkte dat zij heelemaal niet de geschikte persoon was, had ik niet den moed om 't haar te zeggen... Je weet, ik houd niet van actief optreden.”

„En intusschen heb je iemand, die flink zou kunnen werken en zich ergens anders misschien heel nuttig had gemaakt, een doelloos lui leventje laten leiden,” valt Conny, met haar oude onstuimige beslistheid, in. „Ook de verslappende invloed van den rijkdom.”

Magda glimlacht, terwijl ze op vermoelden toon zegt:

„Wij zitten hier eindeloos te redeneeren over de bekrompenheid mijner geldmiddelen en nu spreek je van rijkdom...”

„Alles is betrekkelijk! Je bent niet rijk genoeg om je de weelde te veroorloven er zoo maar een kind bij aan te nemen, dat gevoed, gekleed en voor het een of ander vak moet worden opgeleid, maar voor iemand, als juffrouw Wackers, was 't hier wel een rijke-lui's-leventje en daarom werkte het demoraliseerend. En nu heb ik mijn keel schor gepraat en moet ik weg. Ik heb je nu, naar mijn beste weten, eenige wenken in de goede richting gegeven, aan jou om er gebruik van te maken.”

„En wat moet ik nu met Mady doen?” vraagt Magda hulpeloos.

„Ze zal privaattessen moeten hebben. In Wageningen zal er wel iemand zijn, die haar wat bijwerkt tot de scholen beginnen, misschien zou het 't beste zijn, dat zij het eerste jaar in Wageningen op school ging. Het is dichterbij dan Arnhem en de klassen zijn er kleiner. Ze is zoo weinig gewend om met tijdgenootjes om te gaan, dat ze in een groote klasse heelemaal verloren zou zijn. Ik kom wel weer eens gauw aan om nog eens alles met je te bepraten, ten minste als je er prijs op stelt.”

„Maar Conny, hoe kun je 't vragen? Ik ben zeker wel 't allerongeschiktste mensch om mij met de opvoeding van een meisje als Mady te belasten.”

Den volgenden ochtend staat Magda op met een vaag besef, dat haar iets heel onaangenaams wacht.

Terwijl ze, nog half soezelend bedenkt, wat 't ook weer is, doemen er, voor haar geestes oog, twee gestalten op: Mady en juffrouw Wackers!

Met beiden voorziet ze moeilijkheden, zij 't ook van verschillenden aard.

Gedwee en leidzaam, als ze haar gansche leven is geweest, aarzelt ze geen oogenblik om zich aan Conny's raad te onderwerpen; trouwens, ze ziet er zelf de noodzakelijkheid van in.

Ze wil, ze moet uitkomen met haar geld en daarvoor moet ze bezuinigen. Het afschaffen van haar luxe-reis naar 't Zuiden van Frankrijk of Italië hebben ze slechts even aangeroerd. Op 't oogenblik is daar ook geen sprake van en Magda is er zeker van, dat ze er best buiten zal kunnen.

Maar juffrouw Wackers te expedieeren lijkt haar veel erger, ten eerste, omdat er een tweede persoon in betrokken is en ook omdat zij handelend moet optreden... iets, dat ze afschuwelijk vindt. Ze ziet er zóó tegen op, dat ze aan het ontbijt nog stiller is dan anders, waarvan juffrouw Wackers profiteert om flauwe grapjes met Mady te maken, die er echter niet op ingaat.

Zoodra ze met fatsoen kan opstaan, zegt ze: „Tante, hebt u ook schoolboeken? Ik bedoel Hollandsche.”

„Nee, hoe kom je daar zoo ineens op?”

„Conny zei, dat ik maar vast 't een en ander moest nazien; aan mijn eigen boeken heb ik niet veel. De meeste zijn in 't Fransch en dan zoo kinderachtig; moeder gebruikte ze om mij les te geven, maar dat is zoo lang geleden, zeker wel een jaar.”

„Dus heb je 't al dien tijd niets geleerd?” vraagt juffrouw Wackers, nieuwsgierig. „dan zul je ook wel veel vergeten zijn.”

„Vader leerde mij van alles... maar zoo, zonder boeken, vader is heel knap... en dan las ik veel.”

„Conny sprak er van dat je les zoudt krijgen van iemand uit Wageningen,” zegt Magda, aarzelend.

„Ja, zeker, maar nog niet vandaag... en ik wil zoo gauw mogelijk beginnen.”

„Hier is de sleutel van mijn boekenkast, zoek dan maar iets uit, wat je lezen kunt of vertaal iets uit 't Fransch of zoo.”

Als Mady de kamer heeft verlaten, zegt juffrouw Wackers gewichtig: „Zoudt u niet met haar mee gaan om iets uit te kiezen of zal ik 't doen? 't Is toch wel wat gewaagd, vindt u niet? Ze is nog zoo jong en toch al zoo bijdehand.”

In Magda's oogen flonkert een toornig licht.

(Wordt vervolgd).

H. PANDER & ZONEN
DEN HAAG - AMSTERDAM - ROTTERDAM

VERFIJND VAN SMAAK EN AFWERKING

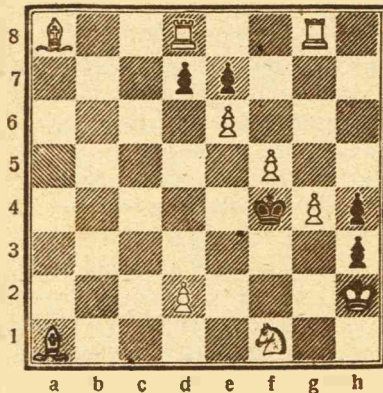
ZIJN OOK ONZE GOEDKOOPE INRICHTINGEN

GEHEELE WONING VAN AF **2500.-**

Schaken.

PROBLEEM No. 46 (driezet).
Auteur: A. H. Robbins.

Zwart 5 stukken

Wit 10 stukken

maximummers en de dikwijls radicale machtsverhouding).
Oplossingen binnen 14 dagen na publicatie inzenden aan het correspondentie-adres: J. Verstoep Jzn., Fr. Hendrikstr. 37, Delft.

COMPENSATIE.

De Hollandsche molens verdwijnen steeds meer,
En met hen het wiekengedraai;
We krijgen daarvoor in de plaats den agent
Met z'n permanent armengezwaai!

Oplossing probleem
no. 43 (tweezet):

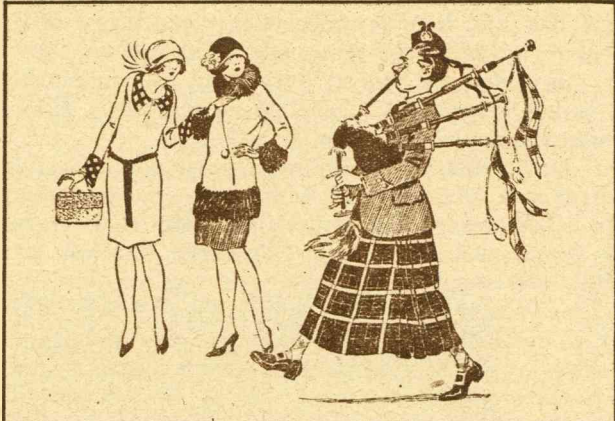
1 Re3—d2, PxTc2.
2 D×Rh2 ♯.

1....., Rh2—g1.
2 Rd2—e1 ♯.

1....., K×Re2.
2 R×Pb4 ♯.

C. de L., J. S. te
Enkh. en H. J. M. te
D. H. (wanneer ont-
vangen we weer eens
oplossingen van U?)

J. S. te G. (of een
probleem altijd als een
vorm van werkelijk
spel is te beschouwen
betwijfel ik ten zeer-
ste, denkt U maar aan:
zelfmats, helpmats,

De Schotsche Hooglanders besluiten langere rokken te gaan dragen en hiermede den modernen meisjes een goed voorbeeld te geven.

DE ANTI-LAWAAL-BOND.

Men hoopt, dat de overheid 't hanengekraai

In 't holst van den nacht zal verbieden;

Ik, huisvader, hoop, dat zulks óók binnenkort

Voor 't baby-gekraai zal geschieden.

BAAS BOVEN BAAS.

Je leest steeds, dat de taxi-stuurders

Over te lage fooien klagen;

Toch wint er één het van de heeren:

'n Chauffeur van 'n gevangeniswagen.

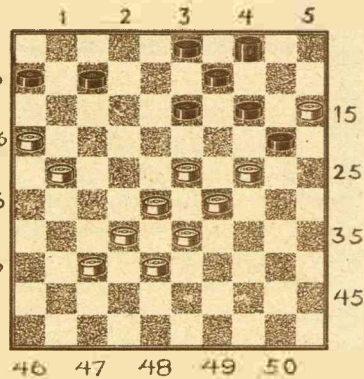
Dammen.

Een bloemlezing uit het internationale damleven.

Georges A. RAYMOND, St. Jean—d'Iberville (Quebec—Canada.)

No. 70.

In dit probleem geeft de bekende Canadeesche problemist een mooie bewerking van een bekend thema. De stand is goed, uit problematisch oogpunt beschouwd. De ontleding goed verborgen en absoluut „af“. Een bewijs, dat aan een oud idee door een „goed“ problemist toch een nieuw kleed kan worden gegeven, en een mooi resultaat kan worden bereikt. Wit speelt namelijk achtereenvolgens 23—19, 33—29, 28×8!, 32—28, 15—10, 28—23, 16—11 en 11×4 en wint! Binnenkort hopen we van dezen auteur nog eenige veel mooiere composities te publiceren!

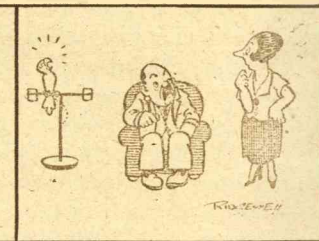
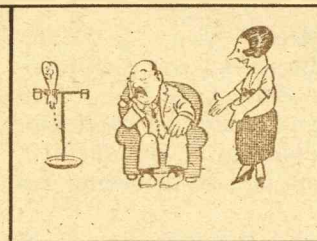
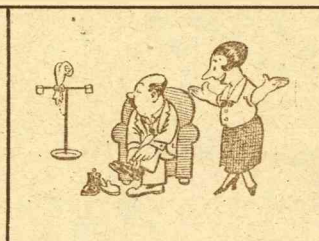
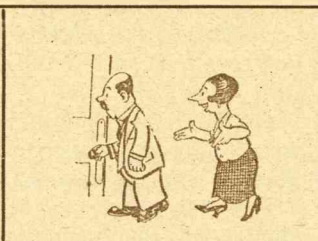
IN DE EEUW DER SPORT.

„Zeg, Jantje, hou op met dat schreeuwen!

Wat is er nu weer?“ vroeg mama;

„Ik heb, hu, hu, hu,“ zei het ventje,

„Een strafschoep gekregen van pa!“

DIE ARME PAPEGAAI

Zij: „O, Dick, de papegaai die je gekocht hebt, praat in 't geheel niet! Je moet hem terugbrengen ...

... Ik heb al van alles geprobeerd om hem aan het praten te krijgen, maar het geeft niets. Ik denk ...

... dat die vogelkoopman je bedrogen heeft. Het is heus ...

... al te gek. Hij zit daar maar en kijkt naar me en ...

... zegt geen woord. Ik geloof nooit dat-ie praten kan, en als ...

Hij: „Zwijg jij nu eens en geef dat beest tenminste een kans om wat te zeggen ...“

PRINSES KIKVORSCH. III.

In het kasteel van den Czaar hadden zich reeds vele gasten in prachtige gewaden verzameld en wachtten nu nog op de komst van prinsessen Kikvorsch. Plotseling klonk er een groot rumoer voor het slot en toen allen nieuwsgierig vroegen, wat dat te beteekenen had, zei prins Steven heel bedroefd: „Dat is mijn arme prinsessen Kikvorsch, die wordt nu in haar mand het slot binnengedragen.“

De gasten liepen nu naar de ramen en zagen tot hun grootste verbazing de gouden koets met de zes melkwitte paarden en de bedienden, die met een diepe buiging het portier voor de goudharige prinsessen Kikvorsch openden. En alsof ze nooit in de afschuwelijke kikvorschengestalte gezeten had, ging zij onbevangen de zaal door, boog diep voor den Czaar, haar schoonvader, en legde haar fijne, smalle hand zacht op den arm van prins Steven, die haar naar de tafel leidde. Daar zat zij aan de rechterhand van den Czaar, terwijl de vrouwen

der twee oudste zonen van den heerscher tegenover haar moesten zitten. De beide vrouwen bestudeerden nu de veranderde prinsessen Kikvorsch nauwkeurig, en tot hun verwondering zagen zij, dat de goudharige prinsessen een fijne vischgraat in de vouwen van haar witte mouw verborg, en verder een klein beentje van een duif. Ze keken elkaar in de ogen en spraken zoo stilzwijgend af, hetzelfde te doen en beiden verborgen een hoeveelheid graten en beentjes in de plooiën der mouwen.

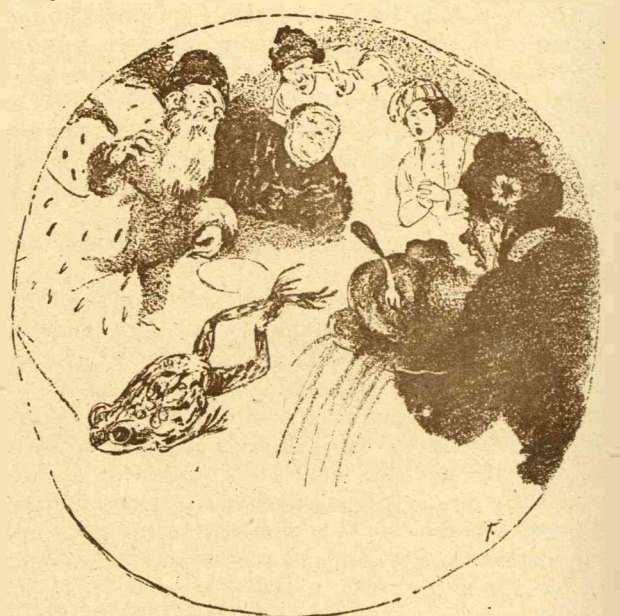
Na tafel werd er gedanst, en bij den eersten dans vroeg de Czaar prinsessen Kikvorsch. Alle gasten stonden in de zaal en keken toe, hoe de heerscher en de prinsessen dansten. En onder den dans vloog de kleine vischgraat uit de mouw van haar kleed en waar deze viel, ontstond er plotseling een kleine vijver in de zaal, waarvan het water in sierlijke bogen opsprong, en in de blauwe golven zwommen darteile zilvervischjes heen en weer. Toen viel plotseling het duivenbeentje uit de vouwen van haar gewaad, en nog onder het vallen werd het een witte duif, en steeds meer duiven vlogen door de lucht en cirkelden om de dansenden. Toen de dans echter ten einde was, waren het water en de duiven weer verdwenen.

Nu moest de Czaar met de beide andere schoondochters dansen en daar viel een hoeveelheid leelijke graten en beentjes uit de wijde mouwen der vrouwen en bezoedelden den witten marmeren vloer. Daarover was de Czaar zeer vertoord. Hij liet ze staan en verwijderde zich uit hun gezelschap.

Ondertusschen was prins Steven naar huis gesnel, om zijn bedienden te bevelen, het heele huis te versieren, om de veranderde prinsessen Kikvorsch feestelijk te ontvangen. In het vertrek van de prinsessen vond hij de kikvorschenomhulling, die daar lag als een uitgetrokken handschoen.

Hij nam ze met scherpe vingers op en wierp haar in het vuur van den haard.

Op hetzelfde oogenblik gebeurde er iets verschrikkelijks.

Met afschuwelijk gekwaak hupte een kikvorsch de gasten voorbij.

De goudharige prinsessen Kikvorsch, die juist een fijn kristallen glas aan de lippen wilde brengen, verdween, het glas werd verbrijzeld op den marmeren vloer van de zaal; en met afschuwelijk gekwaak hupte een kikvorsch de schreeuwende gasten voorbij, de straat op, en verdween in het donker van den nacht ...

Allen waren radeloos, want niemand kon dit zonderlinge voorval verklaren. Zelfs de Czaar schudde zuchtend het hoofd.

(Slot volgt.)

VOOR REKENAARS.

Twee vaders en twee zonen waren samen op jacht: elk van hen schoot een haas, borg dien in zijn weitasch en ging er mede naar huis. Toen zij thuis kwamen hadden zij toch maar drie hazen en nochtans hadden zij er geen verloren. Hoe zit dit in elkander?

en een kleinzoom.

Oplossing: De jagers waren een grootvader, een vader

OOM TOM.

Alle gasten stonden in de zaal en keken toe, hoe de heerscher met prinsessen Kikvorsch danste.